

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra 1 kor Egy hóra 1 kor 50 fill Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felelős szerkesztő Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
--	--	--	---

Egy pohár sör mellett.

Debreczen, augusztus 10.

Az asztaltársam, akivel minden délelőtt tisztól féltizenegyig együtt szoktam sörözni, ma a második pohár sör után kijelentette, hogy szónokló hangulatban van és hamarosan bele is kezdett a mondani valójába:

— A pilseni sör árát néhány hónappal ezelőtt egy krajcárral felemelték és az osztrák nyárspolgárok már az áremelés hírére is kimondták a harcias bojkottot. Nálunk heteken át irtak a lapok arról, hogy a gyógyhatásában is jelentős italt megdrágítják a gyárosok, s megdrágítják külön a debreczeni kereskedők is és egyetlen hang se hallatszott, amely tiltakoznék a zsebünk ellen irányuló támadás ellen. Egy pohár sör ára már legközelebb 28—30 fillér lesz és én még mindig nem látok öklöket a levegőben. Mi ez? A gondtalan jólét, vagy az abszolút fásultság, a minden új megterhelésre a már „ugyis mindegy” fájdalmas sóhajjal való válasz előjele? A közömböség, vagy a pusztulást jelentő apátia gyilkos tünete ez?

A fogyasztó közönség talán már megszokta, hogy reggelre kelve a legelső, amivel fogadják: Ma megint megdrágult a hus. Ha a feleséged odaad a cselédnek negyven fillért, hogy hozzon egy liter petroléumot, bizonyosan ezzel fut vissza:

A mosorini szüzek.

Irta: Szekula Jenő.

A mosorini lányok hat láb magasak valának, kevély, szépnövésű teremtes valamennyi. Ha táncoltak, vélnéd, ifju, utszéli iegenyék hajladznak a szélben. Egy sem akadt olyan, aki meg ne ütötte volna a katona-mértéket. (Már azt a mértéket tudniillik, ami a király gárdistáitól kívántatik meg.) Mitől nőttek fel ily sudárrá, a jó ég tudja. Vasas németek jártak egyszer erre, — még valamikor Savovai Jenő idejében, mikor a törököket kergették — nagynövésű, pontos és vasbaöltözött vitézek és a hatalmas veszfáliai tölgyek elvegyültek valahogy a sudaras déltiszai napraforgóval. Am lehet. A leányok is így tudták, hogy apai ágon német vér csörgedezik az ereikben, bár dédanváik kékényszemű és sötéthajú rác hajadonok valának. Az ő szemük már kék volt, mint a gyöngy-kláris és a hajuk ábrándosan szőke, mint a Tisza színe, virágos tavaszelőben.

Am legény nem igen akadt a faluban, aki volt is, az is sunvinézésű, alacsony és sötétképű, — sehogy sem illettek össze a hatalmas hajadonokkal. Raituk inkább az elnyomott zsellér-ösök vére ütött ki. De még így is alig maradt belőlük a faluban, a javát elvitték, kit a zombori tömlöcbe, kit az uvidéki sáncok közé, mert veszedelmes lótolvajok valának, rémei a környék jámbor lakosságának. A mosorini szüzek így csak epedtek, busongtak magukban, elhagyat-

— A Schájér ur azt üzenté, hogy tesék még két krajcárt küldeni.

— Hiszen tegnap is ennyiért hoztad.

— Igen, de tegnap óta kettővel megdrágult a petroléum.

A hus legközelebb már nem mint fontos táplálék szerepel a családi tűzhely mellett, hanem élvezeti cikk, amelyet csak jeles ünnepeken engedhet meg magának egy-egy nagyobb familia. Nincs olyan élelmicikk, nincs olyan szükséglete nyomorult életednek, kedves és szomorú felebarátom, — amelynek árát egy esztendő alatt kétszeresére ne szöktette volna fel a kapzsi haszonlesés. Ha a munkásosztály öt százalék fizetésemelést présel ki magának a gyáros vastag bundájából, akkor az az öt percent a fogyasztó nagyközönséghez érve legalább huszra hizik föl. A gyáros fölemeli az árut a nagykereskedőnek, mert hiszen a gyáros „csak nem fizethet rá a munkájára?” (Ez alatt azonban azt kell érteni magyarra fordított szövegben, hogy a múlt évi mérlegének százhuszonkétezerhatszáznegyvennyolc koronás nyereség rovatát az idén csak nem csufítja el és nem mutathat ki mondjuk öt-hatezer koronával kevesebbet.) A gyáros tehát a munkabérek emelkedése következtében „kénytelen” drágábban adni a gyártmányát s ezzel kényszeríti a nagykereskedőt, hogy ő legalább kétszer olyan áron adja tovább az áruját, mint ahogyan kapta, mert tőle se kívánhatja senki, hogy

kisebb haszonnal zárja az idei üzleti évet a tavalyinál. Ez a hógörgeteg aztán olyan hatalmassá dagad, mire a jámbor hivatalnok s iparos, szóval *kispolgárhoz* jut, hogy emeletnyi magasságot ér el és elveszi előlünk a napot, a levegőt, elveszi ennek a keservesen bus létnek minden föltételét. Ez mondatja aztán a boltossal, hogy kérem holnaptól fogva a cukornak hatvanöt krajcár lesz kilója.

Nem is kell öreg humoristának lenni, hogy az ember emlékezzék azokra a viccekre, amelyeket a szén drágasága termelt. Ki hitte volna akkor — pedig annak alig néhány éve — hogy a szén, meg a fa huszadrendű szükséglet lesz nemsokára; azok már ne tartoznak egészen a nélkülözhetetlen létkellékekhez. Ugyan kinek lennie, amikor táplálék se fűti a szerzetét? Az üres, rideg szobából, ahol az élet minden fájdalma feléje sikít apró porontyai száraz torkán keresztül, — elmenekül a vidámságok tanyájára, ahol a szemekből a Potemkin jólét nevet felénk. És épen ez az abnormális állapot téveszti meg azokat, akik minden kínálkozó — és nem kínálkozó — alkalmat erős kézzel kapnak meg, hogy egzisztenciánk kis házikójának tejéről folyton újabb zsindegy-darabokat feszítsenek le. A hazug gazdagság, a talmi gondtalanság vakmerővé teszi azokat, akik a széthúzó társadalmi rétegek tehetetlenségéből palotákat építenek. Tör-

tan; — mert nem volt, aki szépet tegven nekik, aki udvarolna. Hogy hímes szavakkal megfürésztene szomjas lelkeket és mézes csókokkal ápolná kicserepedő aikkukat.

— Akár kolostorba is vonulhatnánk, valamennyien. — mondotta a kevély Polit Katalin, busongva temetve szép arcát fehér lilimkezésbe. — Vagy akár meg se születünk volna. Hiszen az ördög sem jön el mi érettiünk.

Nem jött az ördög sem, nem jött. Vagy igen. A gyurgyevei falusi bíró tévedt egyszer erre leányvénzőbe. Náluk ugyanis a férfienem volt fölösen és nem a fehérszemélyzet. Szétnézett. Hátha beházasodhatna ide a gyurgyevei fiatalság. De azután ő is csalódottan utazott el, — üresen maradt pántlikás ökröktől vontatott fogatán. (Pedig remélte, hogy finom fehér portékával megrakodva fog hazatérhetni a hazájába.)

A felvégről még visszafordult busan.

— Hát szépek ezek a cselédek. — mormogta. — Bizonyos. De nem hozzánk valóak. Fanyvő óriás legven, aki megropogtatja a derekukat. Mi csak szégvent vallanánk velük.

Nagyot csördit ostorával a szomoruan ballagó ökrök felé és rekedten krárogta:

— A fécántvuk nem a falusi fakosok számára termett.

Történt azonban, éppen a görög pünkösöd második napján, hogy egy Weber nevű német szabólegény vetődött el a faluba. Szép, kékszemű ifju volt és oly ábrándosan tudott

nézni, hogy még egy mesebeli királykisasszonykát is elbolondíthatott volna. (Hogvisne lett volna hát sikere ennyi Hamupipőke között.) Valahonnan Lipsceből vetődött erre, — és fél Európát bejárta már, mikor végzete ebbe az elátkozott faluba vetette.

Csuf, zivatáros éjszaka volt történetesen akkor és a vándorlegényvt kőbor komondorok kergették végig a kísérteties országuton. Már éjfél kongatott a harang, mire a faluba ért.

A korcsma felé vette utját. Koromsötét volt egészen. A vendégek eltávoztak régen. Az ivó aitaia, ablaka zárva.

Az idegen kocogtatott az ablakon.

— Hé, korcsmáros, nvisson aítót. Adion szállást éjszakára.

A csapláros nem jött. Hogvan is iöhetett volna szegény, mikor három év óta kiinn pihent, a nehéz kereszt alatt, a mosorini temetőben. De a házikóknak mind a hét ablaka megnyílt hirtelen és hét boglvas leányveit kukkant ki raita.

— Mit keres itt? — zengték feléje korusban.

Hét leány, — a korcsmáros árvái, — Mezey nevezetű hajadonok örökségkép bírták apjától a vendégfogadót és el is gazdálkodtak benne szépen. Vendég mindig akadt. Még belgrádi marhahaicsárok is elvetődtek erre néha és uvidéki lókupeczekben sem volt hiány.

Az egyikleány gyertyát gyújtott hirtelen. — Kerüljön beliebb, jó ember.

ténelmi példák mutatják, hogy a nép, az ezer teherrel sújtott kispolgárság akkor keresi legjobban a nyomor hangját tulkiabáló operett muzsikát, amikor saját sorsának sivársága már-már végzetes tetekre ragadja. A mozgókép-házak, a színházak, a kávéházak, sörcsarnokok zsufoltan szorongó publikuma ne ringassa a kapzsiságban tobzódókat abba a hazug mámorba, hogy a közönségben még sok kisajtolatlan anyagi érték lappang. A francia forradalom idején, amikor pedig a párisi lakosság nagyrésze patkányok husán tengődött, amikor a nép ellenségeinek holtteste halomszámra hevert az utcákon, — akkor a párisi színházak mókáit állandóan zsufolt nézőtér előtt játszották. Ebből már sejtethetik a folyton emelő gyárosok és kereskedők, hogy a közönségben nem az lappang, amit ők hisznek.

A haragos beszéd után az asztaltársam csörömpölt a poharán és rekedten kiáltotta:

— Pincér, hozzon még egy pohár sört. Most már ugyanis mindegy...

A közigazgatás reformja.

Láng Lajos v. b. t. t. Debreczen város országgyűlési képviselője.

Az utolsó félszázadban Eötvös József báró, Horváth Boldizsár és Grünwald Béla nyomán egy új megyei politika diadalmasan haladt előre s már-már elérkezett igazi céljához: a közigazgatás államosításához. Az utolsó esztendő szerencsétlen áramlata azonban visszavetette vagy legalább megakasztotta azt az üdvös átalakulást, mely ezen a téren az utóbbi félszázad alatt a nemzet lelkiületében végbement.

Eötvös József, a nagy magyar centralista sürgette, hogy a követküldés és még inkább a követvisszahívás és utasításadás jogát a megyéktől elvegyék és ezzel el akarta érni azt, hogy a megyének, mint olyannak ne legyen beleszólása a törvényhozásba. Kossuth Lajos ellenezte eleinte a parlamenti

kormány ezen alapelvét, de egyszerre magáévá tette és diadalra vitte azt. Ez volt az első lépés.

Horváth Boldizsár, a bírói függetlenség nagy és fontos érdekében követelte, hogy a bíraskodás ne megyei, hanem királyi és a bíró ne a közönségtől választott, hanem a király által kinevezett legyen. A nemzet tulajdoni többsége a Deák-párt vezetése mellett magáévá tette és diadalra vitte a független királyi bíróság nagy eszméjét. Ez volt a második lépés.

Horváth Boldizsár még messzebb akart menni és meg akarta valósítani az államhatalom érvényesülését a közigazgatásban is. De az autonomia pártja még igen erős volt, és az 1870-iki közigazgatási törvény még az autonomia jegyében fogantatott.

A harmadik és utolsó nagy lépés még mindig hátra van. Az egészében még ultrakonzervatív 1870-iki közigazgatási törvény a keserűség érzetét váltotta ki a modern Magyarország híveiben. És ennek az elkeseredésnek legékezőbb kifejezője Grünwald Béla lett, a híres zólyomi alispán és amidőn Horváth Boldizsár törekvéseinek haitörésén elkedvetlenedve, szétfeszített ábrándokkal és megtörött lélekkel visszavonult a politikától, az ifjabb nemzedék, amely Eötvös reformját nem ismerete, Horváth Boldizsárt már nem hallhatta, Grünwald Béla közigazgatási röpirataiból és Régi Magyarországból mohón szitta magába az állami közigazgatás nagy eszméjét.

Grünwald Béla kiméletlen kézzel tépte szét azt a hazug hagyományt, mintha a megye valaha az alkotmány védőbástvája lett volna. A régi, 48 előtti választott megye a nemzeti gyász, az ország három részre szagatottságának szomorú emléke. Abban az időben keletkezett, amidőn három fejedelem uralkodott az országban, akik egymással folytonos háborúban álltak. Ekkor ragadta magához a megye a törvényhozói bírói és közigazgatási hatalom teljességét. Ebben az időben, midőn az állandó bizonytalanságban a hatalmi viszonyok folytonos hullámlása között meglazult a viszony király és alattvaló között, midőn a király nem fordíthatott kellő gondot népére, az alattvalók pedig megtűnték a kormányzati gondoskodás hiányát. Ebben az időben, midőn az emberek szűk körben éltek és csekély eszközökkel védtek

mesen a földre szegezve. — Jó volna, ha sokáig a vendégünk lehetne.

A szabólegénynek lassanként elpárolgott a félelem a szívéből a kedves nézésű arcok láttára.

— Ugy látszik, rendes népek közé kerültem, — gondolta magában. — Szívesen látanak.

A lányok helyvel kínálták az idegent. — Üljön le már, no! — nógatták. — Még elviszi az álmunkat.

— Ha parancsolják! — felelte ez s finom menüet-mozdulattal, mit egykor lipcsei táncmestertől tanult, helyet foglalt az X-lábu asztalnál.

Az egyik piros abroszt terített föl hirtelen. A másik leány rántottát vert ki kilenc tojásból. Egy félhideg csirke is előkerült valahonnan. Egy pint vörösbort is állítottak az asztalra.

— Egyék-igyük, — nógatták. — Megéhezhetett a hosszú uton.

A vándorlegény nem hagyta kéretni magát. Elfogyasztotta az ételt és italt.

Virradatig elbeszélgetett a leányzókkal. Szájtáva lesték az ajkának minden mozdulatát. Mintha illatos méz csurogna onnan.

Az igaz, hogy érdekes dolgokat tudott összehazudozni. O sem volt külön, mint őse, ama regebeli hős szabó, aki egy csapásra hetet ütött agyon. Csak hét legvet ugyan. — de ama bizonyos legyek elefántta dagadoztak a lipcsei szabó elbeszéléseiben is.

A leányok úgy nézték már a kiszívósi.

magukat. Mikor az egészre nem gondolt senki mert az egész sem gondolt a részre. Ebben az időben, mikor az ország elaprózódott kis körökre, amelyek nem érdeklődtek, legföljebb a szomszédajk iránt. Mikor az emberek csak helyi életet éltek és eltörpültek, mikor már csak helyi hatalomra törtek és a nemzeti hatalomnak eszméje is kiveszett a lelkekből. Így festette nekünk Grünwald Béla egy negyedszázaddal ezelőtti a 48 előtti megye keletkezését. Ez a szomorú szellem állt annak bölcsőjénél és nem a védőbástya költött gondolata és ezt a szomorú szellemet költötte fel halottaiból a koalíció uralma.

A koalíció közvetlen tapasztalásból meggyőződhetett arról, hogy a választott megye, mint a nemzeti ellenállás eszköze, teljesen értéktelen. Ha a Fejérváry-kormányzása még egy pár hétig tart, minden megye behódolt volna, s ezen nincsen mit csodálni, mert a választott megyei tisztviselőktől sem lehet kívánni, hogy egzisztenciáját kockára tegye. Sőt az ilyen küzdelemben a választott tisztviselő még gyöngébb, mint a kinevezett, mert a választási rendszer a gazdaságilag legfüggőbb elemet viszi a megyei közszolgálatba. Valóságos fából vaskarika, mikor a választott tisztviselőtől várnak nagyobb ellenállást, különösen akkor, mikor az a választott tisztviselő láthatta, hogy milyen fukarak igéreteik beváltásánál azok a nagyhangú szövívők, akik őket mindenféle támogatás ígéretével az ellenállásba, egzisztenciájuk kockázatába belekényszerítették.

De azért a koalíció megcsinálta az alkotmány biztosítékait, ami mellett a választott tisztviselő ismét ellenállásra és polgári egzisztenciája kockára vetésére kényszeríthették volna a pillanatnyi népszerű áramlatok szövívőit. A választott tisztviselő meg is adták rá a megérdemelt választ, midőn kijelentették, hogy utóbbi nemzeti ellenállásnál senki se számítson rájuk.

De azért mégis kell éreznünk sajnós a visszaesést a rég legyőzöttnek hitt mult szellemében. A megyék körében ismét felburjánzott az a gondolat, amely azt hiszi, hogy a pusztá negatívól meg lehet élni, a vis inercie, a régi magyar betegség gyümölcse, mely még mindig nincs tisztában magával az iránt, hogy a megye nem negatív politikai védelemre, hanem pozitív közigazgatásra van teremtvé.

szöke embert, mintha maga Szent György lovag ülne közöttük.

— No hát! — tört ki néha egyikből a vissza nem foitható csodálkozás szava.

De a labodával benőtt udvar szélén hangosan kukorékolni kezdett a kakas.

— Talán már pihenni szeretne, — vélte Natália aggodalmasan.

Ágvat vetettek az idegennek a vendégszobában. S a vándor szabólegény boldogan aludt délig a dagadó párnákon, mit a mosorini szüzek gyengéd keze rakosgatott össze.

Egész jól beélte magát a kis fogadóba. Akár holta napjáig ki sem mozdulna onnan. Minek is? A lányok ellátták minden jóval.

Vigváztak rá, mint a pávatolásra. Kényeztettek, babusgatták, — mintha nem is ütött-kopott szabólegény lenne, hanem valami ritka, selyembélésű bábu, a mi nem való hétköznapi játékszernek vigváztatlan gyermek kezébe. A falusi lányok irigvelték is őket a szépszemű jövevényért s ez csak növelte Weber értékét a Mezev-kisasszonykák szemében.

Titokban talán remélte is valamennyi, hogy Weber feleségül veszi s a furfangos szabólegény táplálta bennük a léte. Öntözgette a kivirágzó reményt. Nagy selvma volt a fiu. Értett a leányszívek elbolondításához. Csillagtanulmányok szerelmet is vallott nekik (mindegyiknek külön-külön.) de megeskettette őket, hogy nem fognak szólni a többinek. A lányok szívükbe zárták a szent titkot, boldog némasággal, félvén, hogy a

Legfinomabb angol hön gyapjuszövetek legolcsóbban a Posztóáruházban
Háttér van-u. 5. sz. Szabott árak. szerezhetők be. Pontos kiszolgálás.

Midőn a megyei tisztviselők kinevezését ellenezzük, és annak választását követeljük, és pedig az önkormányzat nevében, akkor a legszomorubb ellentétbe lövünk viszonyainkkal, amelyek azt mutatják, hogy a legkisebb fizetési állásra százával jönnek a jelentkezők, de ingvenes hivatalra senki sem ajánlkozik.

Az önkormányzatot a közigazgatás körében igenis fel kell ébreszteni, de ez csak akkor fog sikerre vezetni, ha elvesszük tőle a választást, amelyben ma teljesen kimerült, amely miatt komoly munka iránt nincs elég érdeke. A megyei közigazgatást meg kell szabadítanunk az örökös restaurációk lidércnyomásától, amely sokkal függőbbé teszi a választott tisztviselőt nemcsak a befolyásos családoktól, hanem a kormánytól is, mint a milyen a kinevezett tisztviselő. Akinek a tisztviselő függetlensége komolyan a szíven fekszik, akinek az nem pusztán kortes jelszó, annak a tisztviselő kinevezése mellett kell állást foglalnia, mert egvedül az biztosítja az ő existenciáját.

Mindazok után, amik eddig történtek, és mindazok után, amiket maguk a tisztviselők kiellenlítették, a megyei tisztviselő nem arra való, hogy képzelt veszedelmek miatt aggodó politikusok rémlátásainak enyhítése végett egész életében alulról és felülről is függő helyzetben maradjon. A királyi bíróságok legjobban megmutatják, hogy a kinevezett bíró nemcsak lefelé, de felfelé is függetlenebb, mint volt a választott megyei bíró.

Komoly, jó és lelkiismeretes közigazgatást hiába várunk addig, míg a megyei tisztviselő állását nem biztosítjuk. Komoly, jó és lelkiismeretes közigazgatásra pedig szükségünk van nemcsak az általános jólet szempontjából, hanem nemzeti megerősödésünk érdekében is. Csak egy existenciájában biztosított független tisztviselői karban fejlődhetik a haza iránti köteletségnek nagy érzete, csak ez lesz áthatva a magyar állam eszméjétől, és annak tudatától, hogy az államot képviseli, s hogy ezért kötelessége megbénítani, ártalmatlanná tenni, az állam ellen irányuló törekvést és alávetni az államnak az államellenes elemeket.

Azért az üres és tarthatatlannak bizonyult gondolatért, hogy a megyéből fegyvert

kovácsolunk az alkotmány védelmére, nem szabad megfélekednünk a megye igazi feladatáról: a jó, de egyszerűségi igazi magyar nemzeti szellemről áthatott közigazgatásról. A koalíció annyit beszélt nemzeti vívmányokról, és amellet nem jutott eszébe a nemzeti eszmével megtölteni azt az intézményt, mely arra elsősorban hivatott. Néhány évvel a koalíció uralomra jutása előtt ez a nézet, melynek most kifejezést adott, ugyszólván közkinccse volt a már művelt magyar közvéleménynek. Reméljük, hogy a koalíciónak nem sikerült a nemzet közvéleményét természetes fejlődési utjáról letéríteni, és hogy amint uralma letűnt, úgy megszűnik majd a sajnós befolyás is, melyet a koalíció a közvélemény alakulására gyakorolt.

És ez annál kívánatosabb, mert az állami közigazgatás megvalósítása napjainkban még egy fontos szempontból nemcsak kívánatos, hanem sürgős, sőt elengedhetetlen. A választói jog kiterjesztését nem lehet tovább halasztani. Ezzel szemben azonban vannak igen becses elemek, melyek a magyar nemzet hegemoniáját veszélyeztetve látva, félnek a reformtól. Ezeket az aggodásokat úgy hiszem mi sem oszthatatja el inkább, mint az állami közigazgatás, mely mindennél több biztosítékot szolgáltat a magyar nemzet felsőbbbőségének és uralmának megtartására, sőt megerősítésére.

Mint ahogy régi templomokban az időközben falra mázolt értéktelen anagy lehelésével teljes épségükben ragognak ismét a meglepett szem előtt a korábbi nagy mesterek remekei, úgy kell, hogy nálunk is a kiábrándulás után a nemzet is visszatérjen az elfelejtett régi utakra és ott vegye fel a fonalat, ahol a mámorba esésnél elhasvta. S ha így lesz — aminthogy így is kell lennie — akkor az állami közigazgatás érett szívmolesként kell, hogy a nemzet ölébe hulljon. És így lesz az állami közigazgatás a koalíció ránk hagyott öröke.

A miniszterelnök Nagvenveden. Lukács László miniszterelnök s az öt beszámolóijára kísérő képviselők 14-én, szerdán este 9 óra 25 perckor indulnak a budapesti keleti pályaudvarról.

— Hátha vissza sem talál majd hozzánk? Be is teljesedett maidnem a végzet.

A szabólegény Györgyevőbe vetődött el véletlenül s a korezmában rendes szokása szerint leitta magát a sárga földig.

Vesztére cselekedte.

Éppen toborzó járta a faluban. Nvalka pandurok ropták a táncot. Kellett a katona a burkusok ellen. A korezmaudvar, ahonnan vidám tárogató zendült, megtelt kíváncsikkal.

A bolond szabólegény kótyagos fővel megitta a vitézek borát, elfogadta a foglalót. Nem tudta szegény, hogy ezzel eladta magát.

— Derék katona léssen belőled, szép öcsém, — mondotta a sötét ábrázatu tizedes, akinek a bajsza fölfelé meredt, mint a vasvilla. — Szép fiu vagy!

Barátságosan megropogtatta az ujonc vállát, hogy ez fölzsizsent fíadalmában.

— Csapi föl, öcsém! Mire kijozanodott, akkor már késő volt. Már valahol a gardinoveci erdőszéiben jártak. Utszéli csárdában háltak.

Négy katona vigvázott a vándorlegényre, hogy meg ne szökhessen. Velük volt a tizedes is.

Már virradt. Weber ijedten törülte ki az álmot a szeméből. Egy pillanat alatt kizozanította a szürkeillet éles világossága. Magához tért. Most értette csak meg, milyen bolondot cselekedett.

— Nem ér a szerződés, — magyarázta

A király születésnapja

Ünnepségek Debrecenben

Egyik legmagasztosabb ünnepe a magyar nemzetnek ő felsége születése napjának megünneplése, amelyben a nemzet minden osztálya és nemzetisége felekezeti különbség nélkül részt szokott venni. Ünnepséggel, hálaadó istentiszteletekkel ünnepli meg Debrecen városa is minden esztendőben a király születése napjának évfordulóját, amely az idén a nyolcvankettedik.

Kevés uralkodó érte meg, hogy ilyen szép kort érien el olyan erőben s népeinek olyan szeretetétől körülvéve, mint első **Ferenc József**, akinek magasztos, fekkölt személvét a nemzetek sokaságának igaz meleg szeretete és tisztelete vesz körül.

Debrecen városa az augusztus hó 18-iki nagy nap ünnepséggében hivatalosan is részt vesz és erről ma a polgármesternek a következő értesítést adta ki:

Debrecen szabad királyi város polgármesterétől.

2758-1912. eln. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Ő Felsége Első Ferenc József

apostoli királyunk születésének ez évi folyó augusztus hó 18-án vasárnap, a reformátusok nagytemplomában reggel 8, a római katolikus templomban reggel 9, a görög katolikus templomban reggel 9, az ágostai hitvallásu evangélikus templomban délelőtt 10 és az izraelita templomban (Deák Ferenc-utca) délelőtt 10 órakor hálaadó istentiszteletek tartatnak, amiről tisztelettel értesitem.

Gyülekezés a városháza közgyűlési termében reggel 7 és fél órakor.

Debrecen, 1912. augusztus 9.

Kovács József,
polgármester.

Az értekezleten részt vesz Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagja és taná-

a vitézeknek. — Be voltam rugva. Nem tudtam magamról.

— Ne panolj öcsém! — szólt rá kortán a tizedes. — Senki sem kíváncsi a bolondságaidra.

— Tiltakozom, — felelte a vándor. — Én lincsei alattvaló vagyok.

— De a titeli várkanitány katonája letél, — mondotta vállvorogtatva a tizedes.

A szabólegény nem hagvta magát. Vitakozott és visszafeselt.

A tizedesnek elsötétedett a kéne.

— Vitézek! — szólt a katonához. — Fektessétek föl az asztalra ezt a frátert s vágiatok rá huszonötöt sühogó mosvorófavál. Mert még tovább darál a szemtelen.

A katonák a szabólegényre vetették magukat, hogy végrehajtásák rajta a kegyetlen ítéletet. Ez a földre vetette magát, rugott, kapálódzott, védekezett.

— Segítsé! — kiáltott torkaszakadtából, maid néven szólította és hívogatta az óriási növésű hajadonokat, akiket balgán elhagvott ime, pedig a saját testikkel védelmeznék, ha látnák kegyetlen helyzetében.

— Sára, Katalin, Hermina, Natália, Verona, Danica, Irén! — rikoltozta. — Segítsetek!

— Megbolondult, — mondották a katonák nevetve. — A félelem esztét vette.

De az ablakok fel pattantak hirtelen. Az ajtó kifordult a sarkából. Hét óriási hajadon rontott a katonákra. Ki az aiton, ki az ablakon keresztül. Mint valami elszabadult orkán

többi testvér irigvelhetné a szerencsését. Így volt lehetséges, hogy mind a hét lány Weber menyasszonyának érezte már magát.

A szabólegény kiszépiült s meghizott a hétszeres vőlegénységben.

Lámpagyújtáskor, estebédnél, ha a lánykaréj körülfonta féltékenyen, mint valami melegen ömlő tengerdagály, boldog mosollyal merengette szemét a virágos hadseregen.

— Akár a testőreim között ülnek, — mondotta nevetve. — Ugy érzem magam, mint egy király. Ha magukkal vagyok, az ördögtől sem félek.

A hatalmas, de jószívű teremtesek boldog mosollyal biztatták.

— No, hátra is kötnök a sarkát, a ki magát bánatán.

Duzzadó karjuk, ahol meztelenre volt gyürve az ing, elárulta, hogy kegyetlen verekedésre volnának képesek kiválasztott lovagiuk érdekében.

De hát a szabólegény nem tudott nyugodni. A végzet könyvébe volt beleírva, hogy kóboroljon, vándoroljon szüntelen. Most is elkalandozott sűrűn a szomszédos falvakba. Néha csak napok mulva tért haza. A lányok féltékenyen, aggodalmasan integettek.

— Valami baj érheti még, meglátia. S mi nem leszünk ott, hogy pártját fognánk.

Azért teletömték a tarisznyáit pogácsával. — hogy meg ne éhezzen szegényke, — sőt még utralvaló aprópénzzel is ellátták titokban. Ki tudja, mire lesz jó? Sokat sirtak a mellett álmatlan éjszakákon, ha a jövőnény hosszabb ideig elmaradozott.

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetésmenyek kifüggesztve

4

csa és részt vesz a debreceni helyőrség tisztikara, amely szintén szeretettel és lojalitással ünnepli meg a legfelsőbb hadur születése napjának évfordulóját.

A rendőrség újjászervezése

Rostás István rendőrfőkapitány szabályrendelet-tervezete

Rostás István rendőrfőkapitány — mint már megírtuk — hosszas beható tanulmányozás után új szabályrendelettervezetet dolgozott ki, melyet a napokban fog benyújtani a városi tanácsnak, továbbá előkészítés és a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé való beterjesztés végett. A tervezet felöleli úgy a rendőrlégénység számának a szaporítását, mint a rendőri organizmus működésének gyors és hathatós előmozdítása végett életbeléptetendő reformokat.

Minthogy általánosságban már foglalkoztunk az új tervezettel és annak irányával, szükségesnek tartjuk a közérdek helyes tájékozása miatt a legnagyobb részletességgel is feltárni ezt a nagy horderejű kérdést s annak minden mozzanatát kellő világításban állítani a nagyközönség elé.

Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánjuk itt, hogy a debrecen város fejlődésében megnyílt népesedési mozgalom nem áll arányban azzal a csekély rendőrlétszámmal, amellyel ma a város élet és vagyonbiztonságát védeni kénytelen. Nemcsak a külsőségek állanak rendőri őrizet nélkül, elhagyottan, de a város belső területén levő forgalmasabb mellékutcák is. Sőt ahová őrszem jutott is, csak részben áll ellenőrzés alatt, mert oly hatalmas térre terjed a járőr szolgálati kötelezettsége, hogy kellő hatással figyelme és ereje nem lehet. Ezért aztán a város minden részén elég gyakoriak úgy a betörések, mint az éjjeli támadások, melyeknek tettesei csaknem minden esetben eredménnyel operálnak. Ami emellett bizonyít, hogy a rendőrség mai létszáma és beosztása nem nyújt oly védelmet az élet és

felizgatott lucanapi boszorkányhad. Dühös sikoly reszkettette végig a levegőt.

— Nem eresztitek! No vári! Lesz nektek csihi-puhi.

Az egyik kezében füstély villogott, a másik sodrófát pörgetett, a harmadik vasvillával harcolt. Rettenetes volt az asszony személyek csatája. Vad sikoltozással üitötték, rugdalták a vitézeket. Ezek riadtan védekeztek, de tehetetlenek voltak a tulerővel szemben. Véres fővel, betört bordával menekültek. Az egyik el is nyult az uton. Az amazonok az erdőszélig kergették őket.

— Agyonverünk! — kiáltották ezek a katonák után, sodrófával fenvegetve a szaladókát.

Aztán vissza a kocsmába, hogy a szabólegényt vigasztalják, babusgassák.

— Bántottak, édes? — kérdezték a szőke höst, akinek még minden porcikája reszkett az izgatottságtól.

— Ez csoda! — kiáltott föl a szabó tágrameredt szemekkel. Honnan törtetek elő?

— Meghallottuk segélykiáltásodat az erdőn. Mert hát kutattunk utánad, hogy oly soká elmaradtál hazulról. Ugy-e, nem baj, kedves? Jól jöttünk.

Az uton várta a szekeriük őket, két apró lovacska eléje fogva csengővel. Vitték haza az idegent, ostopattogatva, hangos nevetéssel, diadalmas boldogsággal. S míg elmaradtak a fák, a kopár síkságok mögöttük, a szabólegény úgy érezte, a szélben kavargó porfelleget után bámulva, mintha gonosz álomból ébredne föl, ahonnan ióságos tündérek ragadták ki magukkal.

vagyonbiztonságra, melyet ez a mindinkább neki pezsdülő gazdasági és ipari város igazol involvál.

De tisztelettel kérjük azoktól, akik ezt meg nem értenék, lehetségesnek tartják-e, hogy ez a város, mely a maga közgazdasági és kulturális életének haladására 60 millió befektetést tenni kénytelen éppen csak vagyon és életbiztonságának védelmére meg gondoskodni s pár ezer koronáért magát a kétes egzisztenciák bűnöző haimainak szolgálatná ki? Nem hisszük erre józan elmével felelővállalással felelhet valaki. Igenis elérkezett az ideje, hogy ez a palotákkal, gyárakkal és egyetemen építkező város, ahol márólholnapra keletkeznek új városrészek, elkészületeket tegyen arra is, hogy Nagy-Debrecen városát kellő rendőrvédelmi körömmel vegye körül s oly felét adja az élet és vagyonbiztonságnak, hogy itt a lakosság minden fennakadás nélkül teljesíthesse feladatát.

Az ügyek centralizálása.

Nagy hibája a régi szervezetnek a decentralizáció. Ugy a közönségre, mint az eredményes ügyintézésre nyilvánvaló ennek hátránya. A közönségtől indokolatlanul idő raboltatik el az egyik hivatalból a másikba való járással, a személynél munkaerejének egyrészt pedig felesleges munkával köti le. Így a kihágási ügyek egyrészt a bünygyi osztályhoz utalja, mely egyrészt az egyésges kezelést nehezíti másrészt az 1884. évi XVII. t.-c. intencióiával is ellenkezik, mely az ipari kihágási ügyeket egyenesen a főkapitány, mint elsőfokú iparhatóság hatáskörébe utalja. Amíg tehát egy felmerülő kihágási eset részben a bünygyi osztály hatáskörébe tartozik, másfelől abban az elsőfokú iparhatóság hoz határozatot.

Így van ez a többi ügyosztállal is. Egy és azon ügyben két, néha több ügyosztály folytatja le az eljárást egyrészt, másfelől a közönséget egyik hivatalból a másikba járással indokolatlanul terheli.

Igen célszerűen és helyesen tehát az új szabályrendelet az ügyeket gondosan szétválogatja és a következő ügyosztályokba osztja be:

- I. Elnöki és ipar.
- II. közrendészeti.
- III. közigazgatási és mezőrendőri.
- IV. bejelentési.
- V. bünygyi ügyosztályba.

A létszámszaporítás.

Természetes, hogy az új beosztás a munkaerők szaporítását is vonja maga után s így nem zárkozhat el a város némi áldozatoktól sem. 1896 óta, amikor a város lakossága 65,000 volt, a rendőrség személynéje — kivéve a legénységet — nem szaporított. A most készülő, újabb szabályzat mindamellett is csak két fogalmazóval szaporította munkaerőjét, annak dacára, hogy a város lakossága 95,000-re, tehát csaknem 50%-kal szaporodott. Ami önmagában hordja az ügyszámok hasonló szaporulatát, melyet a csekélyszámu tisztviselői kar bizony csak éjjel-napot egyvéteve, idegsorvasztó munka és fizikai kimerültséggel tud teljesíteni. Valóságos munkauzora után, ami éppen nem méltó e város erkölcsi tekintélyéhez.

A kezelésszemélyzetnél az új szervezet egy pénztárosi állás létesítését veszi tervbe. Mert ma csaknem minden ügyosztály kezelő pénzt és pedig oly tekintélyes összegben, hogy annak szabályszerű kezelése igen nagy idővesztést okoz minden egyes ügyosztálynak.

A rendőrségen őrzött különböző értékű tárgyak bűnilek kezelése miatt elkerülhetetlen egy tárgykezelői állás szervezése, mely azonban a főkapitányi javaslat úgy old meg, hogy az új állás szervezésével egyidejűleg egy irnoki állást beszüntet. Evvel tehát a városra semmi kiadást nem hárit. Csúpn egy gépirót kíván, aki a felhalmozódó irásbeli munkákat végezze.

Detektívtestület szervezése.

A nyomozás eszközlésével a mai szervezet a rendőrbiztosokat bizza meg. Mondanunk sem kell, hogy a mai korban és a nagyvárosi viszonyok között, amikor mindinkább szövevényes bűncselekmények követtettek el, ez a testület rendeltetését betölteni nem tudja. Gátolja ebben részint az egyenruhája, részint annak a tudománvá sűrűsödött kutató-rendszernek az ismerete, melyet ma minden feladatnak magaslatán álló nyomozó-testületnek ismernie kell. Hogy eddig nagyobb bűnesetek csak ritkábban fordultak elő, a véletlennek és a közönség puritán erkölcsi felfogásának köszönhető. Ma azonban és főképp, mikor a város óslakossága forgalom, közlekedés, ipar és kereskedelem növekedésével bevándorló kétes elemekkel mindinkább kevertetik, feltétlenül számítani kell a bűncselekmények szaporodására is s így a tisztességes társadalmat a bűnösöktől fokozottabb mértékben kell őrizni és védelmezni. Erre pedig a mai műveltség fejlődésével, csakis egy jól szervezett és kiképzett nyomozó testület; a detektív-testület hivatott. Az új szervezet tehát egy 16 tagból álló csoportot létesít, melynek kebelebe a mai rendőrbiztosokat is beolvasztaná.

Az őrszoba-rendszer.

Nagyobb munkás, vagy tömegmozgalmak idején szomorúan tapasztaltuk, hogy a rendőrség mennyire nem ura a helyzetnek még akkor is, ha e mozgalom rövid ideig tart s a tömeg nem lép a zavargás, rombolás terére sem. Könnyű elképzelni, mi történik, ha a tömeg fekevesztett szenvedélye szabadon gárdádkodik és nem állja útját megfelelő erőhatalom. Feltétlenül szükséges emélfogva úgy a lovas, mint a gyalogrendőrség létszámának szaporítása, melyet a főkapitányi előterjesztés 222-re, a lovasrendőrséget 27 főre akarja emelni.

Hogy pedig az idő és emberanyag keletlen felhasználható és értékesíthető legyen, elkerülhetetlen a javaslatba hozott **őrszoba-rendszer** felállítását, mely kerületenként, ezenkívül a vasuti nagyállomáson és a nagyverdei csőszháznál lenne megvalósítandó. Ez őrszobák felállításával nemcsak az éretnek el, hogy a rendőrlégénység a város hat kerületében szórakodni szét s a rendőraltiszték a vizsgálat és ellenőrzés során majd minden utcát végigjárának, de a rendőrlégénység sem lenne kénytelen a város legtávolabbi eső részéről a központba fáradni, hanem ott bérelne lakást, ahonnan legközelebb érné az őrszobát. Ami a mai drágaság mellett, mikor a rendőrlégény óra távol jár az őrhelyére, csak a szolgálat rovására megy s a rendőrlégény fizikumát törli meg, úgy, hogy kellő ruganyossággal és éberséggel őrt állani nem képes. Ha az őrszoba-rendszer valóra válik, ott be-
rel lakást, ahol legközelebb éri a szolgálatot.

Javítsunk a rendőrök helyzetén.

De minden rendszer csak akkor produkál ambiciózus és feladata magaslatán álló egyede-
ket, ha anyagi gondjai és küzdelmei nincsenek az étellel. Ezért az új főkapitányi tervezet — igen helyesen — a rendőrség fizetésének emelését is programjába vette. Hisz a mai méregdrágaság és a munkabérek magassága folytán tisztességes, becsületes, józan emberanyag a mai fizetések mellett nem maradhat rendőr. Nem is marad! Napról-napra érkeznek a rendőrfelügyelőhöz a lemondások, s a legkiválóbb anyag rakia le a rendőri ielvényeket, mint mondja, „napszámból jobban megéi”.

Ezért az új javaslat a rendőrök fizetését 100, lakébert 40 koronával kívánja növelni, a kézbesítők helyzetét pedig, akik igen fontos hivatást töltenek be az által véli javítani, ha őket véglegesíti a törvényhatóság és övvőiokről nyugdíjjal gondoskodik.

Ugyancsak a drágaság teszi indokoltá a tisztviselők fizetésének javítását és övvőio-
iüknek

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kassuth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

fokozatos előhaladás

utáni való biztosítását is, melyre nézve a főkapitányi tervezet a következőket mondja:

— Szervezeti javaslatom helyességét igazolandó, csupán egy körülményre szándékozom reámutatni. Nevezetesen arra, hogy jelenleg a rendőrségnél a tisztviselők számára ugyyszólván semmi előhaladás nincsen s hosszú éveket kell töltenie egy és ugyanazon állásban és fizetésben.

— Mi ennek az eredménye? Az, hogy fiatal emberek, különösen tehetségesebbek, nem jönnek a rendőrséghez, vagy ha véletlenül ideveti őket sorsuk, minden alkalmat megragadnak, hogy távozhassanak.

Igaz, mély akkordjai ezek a javaslatnak melyből hogy mihamarabb szabályrendelet legyen, nemcsak a város haladása, hanem a méltányosság, becsület és a humanizmus minden atomja követeli. A hatvanmillió program kiépítését csak emellett a rendőri reform megvalósítása mellett lehet emelt fővel befejezni.

Szomorú statisztika

Kivándorlók sorsa az új hazában.

Mindig érdekes és mindig aktuális kérdés a kivándorlás dolga. Annál inkább, mert az osztrák-magyar monarchia az utóbbi évtizedekben legelső helyen áll az Amerikába emberanyagot szállító nemzetek között. — A monarchiából az utóbbi tíz évben 137.468 ember vándorolt keresztül a tengeren. — Sorban utána következik Olaszország 125.973 kivándorlóval. Ausztria-Magyarország ilyen módon az amerikai bevándorlók számának csaknem egy negyedrészt, 24.3 százalékát liferálja. A kivándorlók legnagyobb részét szlávok, Magyarországból tótok, Ausztriából rutének, lengyelek és csehek.

A kivándorlás kérdéseiről nemrég érdekes könyv jelent meg, a Wellesley College egyik tanárja, Green-Balch Emily tollából. A tudós asszony főleg a szlávok inváziójával foglalkozik munkájában és számos érdekes adattal dokumentálja azt a nyomoruságot, amely oda tül, a boldognak hitt újvilágban, jut osztályrészül a meggazdagodás vágyával utrakelt kivándorlóknak.

Borzalmas a menyisége annak az emberanyagnak, amelyet az Egyesült Államok hatalmas ipara megemészt. Magyarországra, Horvátországra, Krainára, Csehországra folyton özönlenek vissza az emberek, akiket nyomorékokká tört, zuzott Amerika ipari előhaladása. A kivándorló rendszeren nem azzal a szándékkal kel át a tengeren, hogy az élete végéig távol maradjon a hazájától. A lehető leggyorsabban akarja megszerezni azt a tőkét, amelyből újból hazatérhessen és ez az oka, hogy annál nagyobb munkabéreket igyekeznek elérni. Ezzel szemben nem sokat törődik azzal, hogy hogyan él s nem sokat gondolkodik azon, hogy milyen feltételek mellett váljaljon el bizonyos munkát.

Az amerikai államok között emberforgasztás tekintetében Alleghenz jár legelől, amelynek egyetlen városában, Pittsburgban több embert ölnek meg évente a gépek, mint egész Amerikában. Egyetlen év alatt 526 volt a halottak s több mint 2000 a sebesültek száma. A halottaknak csaknem fele — 189 áldozat — Ausztria-Magyarországból származott.

Az amerikai gyárvállalatok ezzel szemben csak igen csekély kártérítéseket fizetnek a munkaközben elszerencsétlenül embereknek. Ha az áldozat családja nem lakik Amerikában, többnyire semmit ha pedig fizetnek, akkor is csekélység az egész. Így hat emberért, akiknek a keresete 126.000 dollárra volt tehető, összesen 526 dollárt fizettek kártérítésként.

Némiképen megkönnyíti az állapotokat a Carnegie-alap, melyből a munkás, heti öt dollár befizetése ellenében elszerencsétlenedése esetén nyolcszáz dollárt is kaphat.

Valamivel vigasztalóbb az a kép, melyet a bevándorlottak takarékoságáról s a régi hazájukba küldött utalványok számáról fest a könyv. Azonban az aranyról való álmoknak ez sem felel meg. Távolról sem.

Az újonnan bevándorlottak rendszeren keresetük nyolcvan százalékát küldik haza, míg később lepadnak a hazaküldött összegek a jövedelem husz százalékára. Nagyobb az összeg, amelyet odakünn takarítanak és magukkal hoznak haza. Rendszeren bankokban kamatoztatják félretett pénzüket. Ezek tekintetében azonban szomorúan áll Amerika. Máról-holnapra bankár lehet valaki. Évente nem is egy bankár szokik meg áldozatainak vérrel megkeresett, keservesen megkuporgatott filléreivel.

Ennek ellenére is eléggé impozáns összegre rúgnak a bevándorlottak letétei. Hét esztendő alatt, 1900-tól 1906. végéig Magyarországra 709.700 postautalványt küldtek 22.917.566 dollár értékben. — Ausztriába 892.865 utalványt 22.452.492 dollárról. — Ez azonban csak kicsiny töredéke annak a pénznek, amely a tengeren keresztül jön. Sokkal többet küldenek a bankok és sokkal többet hoznak magukkal vissza a vándorlók.

Giesswein püspöksége

Cáfolat a koadjutorságról

Egy fővárosi estilap azt a hirt közölte a minap még pedig eléggé komoly formában, hogy egyházi körökben híret hintegetik, hogy a kormány *Giesswein* Sándor dr. prelátust, országgyűlési képviselőt koadjutori kinevezésre ajánlotta *Boromisza* Tibor szatmári püspök mellé. A hírhez a lap azt a megjegyzést fűzte, hogy a szatmári püspöknek nincs koadjutorra szüksége, mert az egyházmegye ügyeit *Pemp Antal prépost teljesen rendbe hozta*. Most a szatmári *Heti Szemle*, a püspökség hivatalos lapja így cáfolja a hirt:

Ezt a hirt mi is közöltük minden kommentár nélkül. A közleményre vonatkozóan azután a szatmári *Heti Szemle*, amely a szatmári püspökségnek hivatalos lapja így írja meg a cáfolatot:

Egy fővárosi s ennek nyomán több vidéki lap is azt a mindenkit meglepő hirt közölte, hogy a kormány ki akarja neveztetni dr. *Giesswein* Sándor országgyűlési képviselőt püspökünk mellé koadjutornak utódlási joggal. Az egész hírből természetesen egy szó sem igaz. Megyés püspökünk 72 éves kora dacára testi és szellemi erejének teljes birtokában van, a püspökség anyagi ügyei pedig a lehető legrendezettebbek. Nehéz volna eldönteni, hogy vajjon tévedés, könnyelműség, vagy nemtelen célzat volt-e az otromba hírek a létrehozása.

Erre a cáfolatra most az eredeti közlést hozó fővárosi lap a következőkben válaszol:

Ezt mondja a hivatalos kis vidéki szemle, amelyből persze a közvélemény nem vár és nem kér értesülést országos érdekű eseményekről.

Mindenesetre, ha bizonyos gondolkozással is a fővárosi lapnak kell hitelt adnunk, mert a kérdés szóba hozatala maga is azt mutatja, hogy a dologról igen is beszélnek és hogy a szomszédos katolikus egyházmegye vezetésében változás szükségességéről gondolkodnak.

A hat milliós kölcsön körül

Beérkezett a felebbezés

A Debreceni Hitelbank a Magyar Banktól hat millió kölcsönt eszközölt ki s azt följánlotta Dtbrecen város törvényhatóságának, amelynek közgyűlése egyhangu határozattal fogadta el. A kölcsönt 98-as árfolyam és 6 és fél százalék kamattal kapja Debrecen.

A kölcsönre vonatkozó határozatot már fölterjesztette a tanács jóváhagyás végett, de a felebbezés határidő csak ma telt le. Már régen hangoztatták s ezt mi is megirtuk, hogy a határozat ellen felebbezés készül. — Ezt a felebbezést ma *Kovács József* polgármesterhez be is adták. A felebbezés a következő:

A város jövőbeni létesítményeinek megállapításával egyidejűen a mi minden előzetes tudomásunk nélkül a városi közgyűlés megtartásának napján lehet megfontolás hiányában városi közgyűlésünkön előterjesztett, hogy a Magyar Bank a Debreceni Hitelbanknak közvetítésével 6.000.000 korona folyószámla hitelt nyújtani kész.

A hitelnyújtás feltételei oly súlyosak, hogy a város közpénztárainak nagy anvagi kárával lehet csak elfogadni másrészt a város közpénztárainak a kölcsönre halaszthatatlan szüksége nincs, ezért a határozat megfelebbeztetett.

A felebbezés és indokai ezek:

Jól tudjuk — így szól a felebbezés — hogy helyzetünket megnehezítik azok a budapesti és helyi stereotvp közlemények, amelyek a fölveendő kölcsönnek rendkívül kedvező voltát zengik. Ezek az irányzatos és érthető forrásból eredő közlemények azt akariák kimutatni, hogy milyen nagy szerencse városunknak, hogy most a feszült és súlyos pénzügyviszonyok közt pénzügyiainkra hat millió korona kerül. Igyekeznek továbbá hangulatot kelteni az esetleges felebbezés ellen szintén hírlapi közleményekben az által, mintha a felebbezést egyik helyi banknak érdekszolgálatában levő emberek irányzatosan nyuitának be. Nem törődve semmit az ilyen hangulatsínáló hírlapi közleményekkel kijelentjük, hogy a hat millió koronára a városnak nincs oly sürgős szüksége, hogy 1914. tavaszáig ne lehetne várni kölcsönfölvétellel. Addig a Benvovszkvné-féle 3¹/₂ millió korona elég.

Elismerjük, hogy a hat millió koronának illetve az ajánlat szerint a Magyar Bank által 4¹/₂ százalékosztás mellett visszatartandó másfél milliónak levonása mellett 4¹/₂ millió koronának betét gvanánt a debreczeni bankoknál elhelyezése esetén mindazok a bankok, melyek a város pénzkészletéből elhelyezést nyerne a közgyűlésileg megállapított kulcs szerint igen szép betéti összeghez jutnak és abból szép nyereségre is tehetnek szert. De itt nem a helyi bankoknak a közpénztár kárával leendő segítségéről van és lehet szó, hanem a közvagyon védelmére kell gondoskodnunk. Feledjük el legalább e kérdésnél bankosztalék érdekeltégünket. Különös egyébként e kölcsönnél az, hogy a Magyar Bank az egész kölcsönt 75000 korona folyósítási jutalék levonásával akarja nekünk kifizetni, de ugyanakkor visszatart e kölcsönből másfélmilliót és ez után csak 4 és fél százalék betéti kamatot akar megtéríteni. Vajon nem sokkal szilárdabb volna köztekintetekből a kölcsönnek ezt a részét csak később a mi szükségünk szerint kiadni és addig a közpénztárban megtakarítani mindazt, amit a 4 és fél százalékon felül fizettetni kíván az ajánlkozó bank. Azt is kérjük nagy értékben figyelembe venni, hogy a banknak az ajánlat 6 és 7 pontja szerint

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Placc-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

mosó intézete Placc-utca 63.
Telefon szám: Főútlelet 11-57. sz. Flókuútlelet 732. sz

joga van a város világitási vál'alatától 3 millió korona értékű hat havi lejáratu váltót elfogadványt igénybe venni. Ami természetesen igénybe is vétetik, melvik bank nem akarna ilyen elsőrendű váltót igénybe venni. Hiszen az ilyen váltót az Osztrák-magyar Bank készsége számítja le. Ha ilyen üzleti váltókat hajlandók vagyunk kiállítani, akkor nem kell nekünk sem kölcsön közvetítő bank, mert az külön pénzbe kerül, tehát megdrágítja a kölcsönt, sem pedig a Magyar Bank hozsánnával fogadott ajánlata. Akkar mi az Osztrák-Magyar Banknál 5 százalékos kamatoztatása mellett vélt szükségleteinket kielégíthetjük. Hát a váltó bélyegek nem drágítják bizonyos értékig a kölcsönt? Hiszen maga a váltó bélyeg egy-egy izben 2000 korona.

Az is figyelembe veendő megdrágítása a kölcsönnek, hogy nekünk annak legtekintélyesebb részére csak a jövő év folyamán lesz szükségünk. Addig a kölcsönt kénytelenek leszünk a legjobb és legkedvezőbb esetben 4, esetleg 4½ százalékos betéti kamatoztatásra elhelyezni. Ilven nagy mennyiségű kölcsönnél tehát veszteségünk igen nagy lesz pusztán kamat különbségben.

Egyébként egy kis behatóbb megvizsgálása és egybevetése az ajánlati feltételeknek kétségkívül teszi, hogy a mai súlyos pénzügyi helyzet mellett is a kölcsönnek igénybe vétele felette káros városunkra.

Meg azt említi meg, hogy ilyen összegű kölcsönt nem is szabad a törvényhatóságának rövidlejárata sem igénybe venni, legalább a hazai nagy bankok ajánlatainak bekérése nélkül.

Mind ezek alapján tisztelettel esedezőnk nagyméltóságú Belügyminiszter ur előtt, kegyeskedjék a város közgyűlésének a Magyar Bank hat milliós kölcsönére vonatkozó határozatát megsemmisíteni.

Legény Gyula dr., Márk Endre, Kovács József dr., Zelinger Ede, Debreczeni Lajos, Hutflész Kázmér, Petzkó Ernő dr., Gáll Ferenc, Szentesi János, Váczi János, Kertész Mihály, Muraközy László.

A hat milliós kölcsönről álláspontunkat már több izben kifejtettük s így, amikor a felebbezés kapcsán arról ismét szólnunk, csak ismételjünk előző fölfogásunk kifejezését.

Szerintünk a kölcsön föltételei valóban súlyosabbak, mint egy 1910-ben kötött kölcsöné. Hibának és Debrecen városához méltatlannak is tartjuk, hogy ilyen magas kölcsönt más körülmények között fölvegyen. — Amde meg kell állapítanunk a következőket:

A város közgyűlése és a városi párt dicséretes, helyes és kulturvágytól ösztökélve, egyre-másra szavazták meg és mondták ki a közhasznú létesítmények megteremtését. — A tanács megkezdte most azok végrehajtását, azonban megállani nem lehet. A tanács tehát kénytelen volt ezt a kölcsönt fölvenni, amelyre a városnak magának igen is nagy szüksége van. Nem akarjuk itt felsorolni az úgy is közismert szükségleteket, csupán arra hivatkozunk, hogy tudomásunk szerint konkrét, már esedékes dolgok teszik sürgetővé a kinált pénz fölvetelét.

De koncedáltuk, hogy — mondjuk — drága a kölcsön. Ezt sem bizonyítja ugyan semmivel a felebbezés, de mi nem is azért láttuk szívesen a „hozsánnával fogadott” hat milliós nagykölcsönt. Hanem azért, amit a felebbezés nem érint s ami pedig mindenki előtt világos, hogy ez a pénz, amely óriási summa a debreceni piacon, áldás lesz kereskedelemre, iparra, termelőre. Olyan nagy áldás, hogy azért Debrecen városának nemcsak lehet, de a lehetőség esetén erkölcsi kötelessége is áldozatot hozni. A váltóbélyeg aprólékos kossága a mai kereskedelmet, ipart, termelést fojtogató helyzetben aligha döntheti meg a kölcsön hasznosságát.

Végül meg kell állapítani, hogy a fele-

bezés téved akkor, ha azt hiszi, hogy váltók ellenében az Osztrák Magyar Bank is adna kölcsönt. Annyira nem ad, nemcsak öt, de tizenöt percentre sem, hogy a városnak kölcsön iránt tett kérdezősködéseire a leg-határozottabban kijelentette, hogy semmi körülmények közt, semmi kamatért egy fillért sem adhat Debrecennek, amelynek az e célra megállapított kontingensből kellenél így is többet adtak már. A legilletékesebb helyről tudjuk, hogy a város kísérletét kereken visszautasították.

Módunkban volt beszélgetni a város egyik vezető emberével, aki kijelentette, hogy teljes bizalommal várják a jóváhagyó miniszteri határozatot. Kijelentette még, hogy a pénzre igen is szüksége van a városnak.

—s—s.

Az ellenzék csalódása.

Egy politikusi nyilatkozata.

Arról a szerencsétlen eredményről, a melyt az ellenzék önmagának megteremtett s azokról a képtelen önámításokról, a melyek a nagy csalódásokhoz vezették az ellenzékét, egy nagynevű politikus így nyilatkozott fővárosi munkatársunk előtt:

Hovatovább mindjobban kitűnik a végzetessége annak az elhamarkodott és meggondolatlan lépésnek, hogy az ellenzék komolyabb és mérsékeltbb elemei Justhékkel meg a nemzetközi szocialistákkal frigyestek. Viszi őket fejjel a falnak a török, akik fogtak. S közben kiderül, hogy számításiukban csalódtak mikor nem a saiat erejükre, hanem arra alapították minden reménysegüket, hogy a munkapártot vélték és hirdették ösvényének s ba'ga önámítással abban a hű ábrándozásban ringatóztak, hogy a többség összetartása bomladozni fog, valamint hogy a nemzet az ellenzék vételekig vitt harcmodorát fogja helyeselni, nem pedig a munkapárt elszántságát, mellyel az obstrukciót letörte.

Minden fordítva történt. A munkapárt megmaradt erősnek és egységesnek, vezérelteljes harmóniában működnek, a meghasonlásnak — melytől az ellenzék a maga ügyének sikerét várta — sehol semmi nyom sincs. Nem is lesz. A nemzet pedig egyáltalában nem mutat hajlandóságot arra, hogy az obstrukció mindjobban elhalványuló jelzavaráért tűzbe menjen. „forradalmat” csináljon. Ellenkezőleg a törvényhatóságok tulajnom többsége impozáns megnyilatkozással sorra elítéli az ellenzék áldatlan erőszakosságát s rendre ünnepli a többséget és annak vezéreit.

Senki sem kívánja vissza a rendi alkotmányt. Csak példálul hozzuk fel, hogy ha véletlenül még az utasítási eljárás állana érvényben, bizony lehet állítani, hogy a vármegevé a maguk követel a kötött marsrutával küldenek fel a Tekintetes Karok és Rendek táblájára, hogy ezentul semmiféle átkos obstrukcióban részt venni ne merészeljenek. Hanem teljes erejükkel állianak az ország érdekében üdvös politikát folytató munkapárti kormány támogatásának szolgálatába.

Az ellenzék tehát vérmes számításaiban az egész vonalon csalódott s ez annál lehangolóbb és kiózanítóbb lehetne rá nézve, mert a munkapárt mellett állást foglaló törvényhatóságok sorában több van olyan, mely az-éltt évtizedek során keresztül következeten és változatlanul mindig ellenzéki érzelmű volt.

Az ország közvéleményének hangulatát ismerve tehát egész biztosra lehet állítani, hogy nemcsak a törvényhatóságoknak most az ellenzék által lekicsinyleni próbált közönsége hanem az egész ország választópolgárainak óriási többsége gondolkozik akként, ahogyan a törvényhatóságok határozataiban az ellenzéki harcmodort elítélő egységes ál-

láfoglalás megnyilatkozik. Hogy azonban most választásra komoly politikai körökben senki sem gondol, annak helves okát adta Lukács László miniszterelnök abban a felfogásban, hogy káros és felesleges volna most az ország népét holmi korteskedési izgalmaknak kitenni s az időt egy választási kampánnyal is pocsékolni, amikor mindenki azt sürgeti, hogy siessünk az elmulasztott idők után s alkossuk meg mielőbb — ne pedig elodázzuk — a választói jog reformját.

Tehát ilven mesterségesen felidézhető izgalmak zavaraiban való halászásra is hiába számít az ellenzék, miképpen csalódik abban is, amit oly kárörvendve kürtölgetet, hogy munkapárti képviselők nem mernek kerületeikbe menni beszámolót tartani. Balga beszéd! A többségi párthoz tartozó politikusok eddig azért nem siettek választói közé, mert figyelemmel voltak arra, hogy a nvári nagy aratási időszakban helytelen dolog lenne a népet a különben is későbbre maradható politika kedvéért napokon át legszorosabb munkájától elvonni. Legyenek csak egész nyugodtak az ellenzéki urak, ne türelmetlenkedjenek. A munkapárti beszámolók nem fognak elmaradni, lév tehát az ellenzéknek még ez a legvékonyabb reménykedése is csalódást fog okozni a szövetkezett pártoknak.

Sorozás.

Alkalmi strófák a sorozásról.

Debreczenben a jövő héten megkezdődik a sorozás. Alkalmi poétáinkat nyomban kiküldtük, hogy szerkesszenek hadügyi dalokat, mert az aktualitás az é'tet sóia, továbbá nyomozzanak olyan események után, amelyek fényt derítenek eme fontos tévpre. Az eredményt alább közöljük:

Tisztelt szerkesztő ur! Régen érzett hiányt akarok pótolni, amikor egy elterjedt népdalhoz magyarázatokat fűzök. Tudniillik öreg tanár vagyok és szent meggyőződésem, hogy sosem az eredeti munka az értékes, hanem mindenkor a hozzákapcsolt magyarázat. Arany János megírta Toldiát, de a legöregebb professzorokon kívül senki sem hiszi már azt el, annyi fölvilágosító széliegvetésviitemény jelent meg a hőskölteményről. Mondhatnám azt is, hogy maga a Toldi teljesen elveszett, de nem mondom, mert én szükségzav ember vagyok. Elheltt inkább rátérek a saiat magvarázó munkámra, amelyet akadémiai pályaműnek szántam.

Zsindelyezik a kaszárnya Tetejét.

Mit mond itt a költő? A költő kétségen kívül szegény, de becsületes szülők gyermeke lehet, mert már kora tavasszal a munkára gondol. Megragadja az alkalmat, amikor föllendühet az ipari ágazat és számít az elkövetkezendő eszésekre, amely időjárás körülmény ellen alkalmasnak tetszik a kaszárnyának zsindellyel való ellátása. Ibsen Oswaldjában azonban nincs annyi homály, mint ebben a két sorban. Vajton melvik kaszárnyára gondolt a szerző? Sainos, nem kapunk választ és nincs is reményünk rá, hogy fényt derítsünk ezen kérdésben, hacsak elő nem kerül az ismeretlen szerző életrajzának olyan töredéke, amelyben idevágó adatok — uraim, adatok! — foglaltatnak. Annvit meg lehet már most is állapítani, hogy szerző ezen költeményszerű dalát (tagolása 4, 4, 3) a negyvenes években írta. Az építkezési szabályrendelet ugyanis mintegy hatvan év óta nem engedélvezi az épületeknek zsindellyel való fődését. Figyelemreméltó még ebben az ügyben, hogy az őszi közgyűlésen interpellációt intéztek a polgármesterhez, adatokat kérve, hogy mennyibe kerül évente a huszárkaszárnya javítása s vajon nem volna-e alkalmasabb általányt adni a katonaságnak?

Mind elvitték a legények Elejét.

Azonban menjünk tovább és nézzük, mint fűzi szerzőnk eszméit. Azt mondja, hogy mind elvitték a legények elejét. A hetvenes

évek nagy filológiai háboruskodására emlékeztetek, amikor nem tudták eldönteni ennek a sorsnak az értelmét. Csata volt talán valahol és az ágyugolyók hosszában szeltek a véderőtörvény által sorhadba kényszerített, különböző korosztálybeli fiatalokat? Ezt alig lehet hinni, hiszen a hadseregben egész emberekre van szükség, igenis, uraim, a szakácsné elmehet a mészárszékbe és követelhet a juhvágóktól báránveleit, de a hadköteles legénységénél ezt nem lehet szó szerint venni, bármilyen álláspontra is helyezkedett a hetvenes évek filológusainak javarésze. A katona ma egészében elsősorban a királyé, a szakácsnőkre csak azután kerülhet sor. Szerintem a főt vázolt gondolatot így kellett volna kifejezni:

*Mind elvitték a legények
Elitjét.*

Mert ebben benne foglaltatik, fordulatokban olv gazdag nyelvünk szerint is, hogy csak azokat sorozták be, akik semmi testi hiányban nem szenvednek s megfelelő fizikummal rendelkeznek a hadi szolgálatra. Az eleje így lesz elit. Természetesen katolikusok, reformátusok, görög hitűek épp úgy ezen közös fogalom alá tartoznak, mint a zsidók. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy szerzőnk itt is homályos maradt. Mert kérdem én, hogy hová vitték el a legényeket? És miért vitték el őket éppen akkor, amikor a kaszárnya új zsindeletet kapott, következőleg a hatóságok mindenre kiterjedő figyelmével új intézkedést, hogy védve legyenek a természet eljöheto zordonsága ellen? Ujabb nyomozások a harminckilences-rezimentre terelik a gvanut. A harminckilenceseket javát vitték el ugyanis Bródba s kétségtelen, hogy a szerző ezt már hatvan év előtt megérezte, ami próféta ihetére vall.

*Maradt itthon kettő, három
Nyomorult.*

Végre egy tiszta sor. A rendkívül lovasias tisztakar először két, majd három hadkötelet diszkvalifikált, kétségkívül nyomós érvek alapján. Ebben különbözik a katonai becsületbíró a civiltől. A katona elve ugyanis az Unbedingte Satisfaktion. Aki sértve érzi magát, az mindenféle elégtételt követelhet is, de a polgári elem százfélé mellékkörülményre kívánva tekintettel lenni s a diszkvalifikálással óvatosabb. Vannak esetek, amikor valakit csak azért jelentenek ki lovasias elégtételadásra képtelennek, mert három éven át minden pontot eltűrt. Ha lehetett volna szó kiméletről. Így mondták.

*Rátok lányok még az ég is
Beborult.*

Kétségkívül összefügg az előző sossal, mert legény mindössze öt van (kettő és három), lány pedig a népszámlálási adatok szerint több. Nem mulasztathatjuk el, hogy föl ne említsük Poroszországot, mint amely államban a miénktől eltérőleg egészen más állapotok vannak. Ott ugyanis öt nő esik négy férfira, ami fizikai értelemben is elég aggasztó. (Lásd: Nehézkeségi törvény.) Egvébként a dalszerű költemény a végével kedves meglepetésben részesít. Finom gondolat, igazi intellektuálisra vall. Ugy-e bár, az első sorban zsindevezték a kaszárnya tetejét, jóllehet árlejtést nem irtak ki rá, ami a mérnöki hivatal hanyagságára vall. Ime, mire végetért a nóta, megtudtuk a sietős tavaszi munka indokát is: a lányokra beborult az ég. A borulást pedig eső szokta követni, semmi kétségünk következőleg, hogy a lányok a kaszárnyának immár szilárd födélzete alatt keresnek menedéket.

*Maradok a szerkesztő ur hive
Adath Halmaz Mór.*

SPORT

Sportkabaré. A „Debreczeni Nvondász Sport-Club” augusztus 18-án, a nagyerdei „Dobos-Pavillon”-ban, pályaalapja javára, este 8 órai kezdettel, cabarettel egybekötve

tánc-estélyt rendez. Délután 4 órakor a D. T. E. pályán Football-mérkőzés lesz, amelyről a falragaszok bővebb felvilágosítást adnak. A kabaré műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja Berki Lajos zenekara. 2. Üdvözlő beszéd. 3. Pikula-szóló. Előadja Takács Eszti. 5. Ének-duett. Előadja F. I. és K. A. 6. Komo'v szavaltat. Előadja Vedres Gyula. 7. Tárogató-szóló. Előadja Eberhardt György. 8. Monológ. Előadja Erdel István. Műsor után tánc reggeliz.

A debreceni borközraktár

Alusznak a bizottságok

Egy másuttan érkeznek a hírek az ország különböző vidékéről, hogy borközraktárakat létesítenek. Legutóbb Pécs városa részesült ebben a szerencsében. Pécs ugyanis, amint először szó volt arról, hogy az állam tíz borközraktárt tervez, sietett minden lehető kedvezményt megadni, mire most *Serényi Béla* gróf földmivelségi miniszter értesítette a várost, hogy a borközraktárt fölépíti. Leiratában a borközraktárak szükségességéről a következőket mondja:

Azt a nagy csapást, melyet a fillokszeravész a hazai bortermelésre mért, immár sikerült leküzdeni, mert a szőlőfelület az elpusztult szőlők legnagyobb részén és pedig a legkiválóbb borvidék hegyi szőlőiben újszólván befejezettnek mondható. — Most azonban egy más feladat vár megoldásra. Gondoskodni kell arról, hogy a költséges befektetésekkel létesített új szőlők jövedelmezősége biztosítható. E célból kiváló súlyt kívánok fektetni az okszerű borkezelés felelősségére és terjesztésére s a bortértékesítés előmozdítására. — Szükséges ez annál is inkább, mert már évek óta egyre több a panasz a miatt, hogy szőlősgazdánk bortermésüket különösen a finomabb és értékesebb fajborokat megfelelő áron nem képesek árusítani, ami annál nagyobb baj, mert a munkabéreknek az utóbbi években történt jelentékeny emelkedése és az évenként fellépő szőlőbetegségek ellen való védekezés költséges volta miatt a szőlőművelés egyre több kiadást igényel.

E bajok orvoslása végett az ország fontosabb borvidékein oly állami borbincék létesítését vettem elő, amelyekbe szőlősgazdánk bortermésüket szakszerű kezelés és előnyösebb értékesítés végett beküldhessék.

Így beszél a földmivelségi miniszter a borközraktárakról, amelyeknek különös jelentősége Debreczenben fokozottabb mértékben nagy.

Debrecen és vidéke a legnagyobb borvidék, már eddig is 30000 katasztrális hold beültetett, termő, kész szőlője van és az a terület néhány év alatt 60000 holdra bővül ki.

Ugy tudjuk, magánérdekeltség igyekezett is ilyen borközraktárt létesíteni Debreczenben s az érdekeltség kérése most is ott fekszik valamelyik bizottságnál, tavaszi és nyári, talán őszi és téli álmot is aludva.

Tudjuk azt is, hogy egy ilyen borközraktár nagyobb jelentőségű központot teremtené és kereskedelmi forgalmat létesítené, mint egy vásár, mert e hatvan ezer holdas termelésen kívül óriási területű szőlővidék igyekeznék e központba. E közraktár létesítése maga után vonná a melléktermékek értékesítésére szükséges gyárak alapítását, amelyek száz és száz munkást foglalkoztatnának, tehát már ez uton is a munkaalkalmak teremtésével is óriási hasznot hajtana a borközraktár.

Megpendítette éppen ez okból az érdekeltség még tavaly egy részgálcvár létesítését, de ez ügy is a borközraktár kérdésével együtt elaludt.

A legheytelenebb politikának tartottuk már a kérvény első tárgyalásánál, hogy azt nem fogadta először is a kellő méltánnyal a város. Mert hiszen az érdekeltség semmi egyebet sem kért, mint a közhasznú létesítményre tekintettel, méltányos árban enged-

jen át a város megfelelő területet. A hangulat akkor is az volt, hogy miután a borközraktárból magánosoknak is haszna lesz, nem a köz szempontjából kell elbírálni a kérdést, s így nem a létesítmény óriási közhasznú voltára, hanem arra voltak figyelemmel, hogy a telek bérértékét minél jobban felszórólják.

Ime, így érvényesült az annvizor hangoztatott iparpártolás elve. De az érdekeltségnek már jó volna akárhogy, csak intéznék el a kérdést. Tudomásunk szerint a városi hatóságnál már meg is van a jobb hajlandóság a kérdés iránt s az érdekeltség még e rossz pénzügyi viszonyok között is kész össze-szerezni a szükséges tőkét, csak dülőre kerülne már a dolog.

Rossz várospolitikának neveztük ezt a huza-vonát, mert nagyon jól kell tudni mindenkinek, aki befolyással bír Debreczen ügyeinek intézésébe, hogy nem a Hortobágy teszi boldoggá és nagyvá Debreczent, hanem az ipartelepek és gyárak.

A miniszteriumban is teljes mértékben méltányolják a borközraktár nagy jelentőségét és ezért szívesen támogatják s. A földmivelségi miniszterium ez ügyben illetékes osztályának vezetője így nyilatkozott a debreceni borközraktárról:

— A legnagyobb örömmel vennénk, ha Debreczenben is meg lehetne csinálni a borközraktárt. Szívesen támogatnánk egy ilyen törekvést és a raktárnak állami segítséget is nyújtánánk, ha látjuk, hogy magánérdekeltség létesíteni akar ilvet és a városnál megnyilvánul valami hajlandóság ez intézmény iránt.

Mindeddig hiábavaló volt a magánérdekeltség törekvése s igyekezete, hiába a miniszterium előre biztosított jóakarata, a borközraktár ügye még nem nyert elintéztést, azóta másutt már négy borközraktár létesült, a részgálcvár pedig már miskolci szőlősgazdák éppen most igyekeznek megalapítani.

Ideje volna sürgősen elővenni ezt az ügyet és elintézni gyorsan, a legjobb akarral. Azért, mert nyár van, ilyen közérdekű fontos ügyeknek nem szabad elaludniok.

A bohumi bányakatasztrófa

Száztizenkilenc halott

Tegnap részletesen jelentettük a bohumi Lothringen-szénbányában történt robbanási katasztrófát, amelynek számos halottja és sebesültje van. A tárnában még ma sem tudtak a holtakig eljutni s valószínű, hogy a mentési munkálatok még vasárnapig fognak elhuzódni.

A katasztrófa színhelyén megjelent Vilmos császár is, aki mindenről a legrészletesebben referáltatott magának s kijelentette, hogy a mentési munkálatokban résztvettek mind kitüntetésben fognak részesülni.

A szörnyű katasztrófa hatása alatt Eszenben a Krupp-ünnepélyeket beszüntették. A katasztrófáról különben a következő újabb részleteket jelenthetjük:

Éjjel tíz óráig száztizenkilenc halottat hoztak felszínre. A mentési munkálatokat végző csapatok önfeláldozó hősiességgel dolgoztak. A sebesültek, majdnem mind borzalmasan összeégett testükkel borzalmas látványt nyújtottak. Sok halott teste teljesen szénné égett.

A kórházba szállított sebesültek közül három meghalt. Valószínűnek látszik, hogy a tárnában a törmelék alatt még vannak élő munkások, de kétséges, hogy ezeket meg tudják-e majd menteni.

Fallières elnök a bohumi katasztrófa alkalmából igen meleg hangú részvét-táviratot küldött Vilmos császárnak.

Eltűnt leányok

Nagyvárad i iparos leánya egy debreceni mulatóhelyen

Egy idő óta Debrecenből Nagyváradig napirenden vannak a serdüülőkora lépett leányok eltűnései. Rövid idő alatt huszonkét eset jutott úgy a debreceni, mint a nagyvárad rendőrség tudomására és a legbehatóbb vizsgálat is hiábavaló volt, nem tudta megállapítani, kit terhel a bűn az eltűnések körül. Csak sejtették, hogy leánykereskedők üzelméről van szó, akik jól szervezett bandával működnek és behálózják a tapasztalatlan, élni vágyó leányokat. A rendőrség megkettőzött éberséggel őrködött a lélekku-fárok lépési fölött, de eredményt elérni nem tudott.

Ellenben Nagyváradról újabb leányeltűnést jelentett ma délután a rendőrség:

R. Irma, egy ismert nagyvárad i iparos család leánya — a sötét történet szereplője. Szép és csinos tizenhét éves hajadon leány. Sikkesen öltözködött és szerette a divatos, uri életet. Szülei jómóduak s így szívesen teljesítették egyetlen leányuk minden kérését, kedvében jártak, kényeztették. Semmi se volt gondja, talán éppen ezért sokat üldögélt otthon tétlenül, ábrándozva, szövögetve az álmokat. Néhány hónappal ezelőtt aztán szokatlanul élénk lett az elmélyedő természetű leány. Ha csak szerét ejtette, kieszett sétálni, korzózni, ismerettségét kötött, vidáman járt ide-oda látogatóba. Főképp egy ismerős nőhöz, — „barátnőjéhez” — járogatott el és délutánokat töltött nála. A nyár elején aztán R. Irma kéréssel állt a szülei elé. Kijelentte, hogy vidéki rokonaihoz hosszabb időre ki akar menni. Varrni fog tanulni, mondotta. Szülei abban a véleményben, hogy a varrás magasabb művészetét egy jólnevelésű lánynak illik elsajátítani, nem kifogásolták leányuk kívánságát. R. Irma öszszepakolt, kocsira ült és kihajtott — ahogy szülei hitték — az állomáshoz.

Idestova már három-négy hónapja, hogy R. Irma eltávozott hazulról. Apja, anyja látni szerették volna már és levelet irtak a vidéki rokonokhoz, hogy küldjék be néhány napra a leányukat Nagyváradra. Annál nagyobb volt meglepődésük és ijedelmük, mikor a választ megkapták. Azt irták vissza a rokonok, hogy náluk az Irma lány nincs, de egyáltalán nem is volt. A házaspár nem tudott hova lenni a csodálkozástól és megdöbbenéstől. Kérdezősködni kezdtek hirtelen gyanujokban a házbeliektől és szomszédaitól. Egy lakó tudott is valamit mondani. Kijelentte, hogy ő látta, amikor R. Irma kocsira ült, állítólagos elutazása napján. A csomagjait egy idegen, nagyon gyanus eleganciával öltözött idősebb nő tette fel a kocsira, aztán maga is a leány mellé ült.

A szülők most már kétségbeesetten kezdtek tudakozódni leányuk után, amire egy figyelmeztető levelet kaptak. Hirül adták nekik, hogy leányukat, R. Irmát egy nagyvárad i nyilvános mulatóhely tulajdonosának eladták. A levél írójának határozott tudomása van arról, hogy R. Irmát kísérőnője egyenesen a mulatóhelyre vitte, ott átadta a gazdának s azóta erőszakkal tartják vissza a szerencsétlen leányt.

A szülők most már haladék nélkül a rendőrségre siettek fel. A bünygyi osztályon kétségbeesve adták elő panaszukat és rimádkodtak, hogy kutassa kia rendőrség, melyik

mulatóhelyen rejtegetik leányukat? A rendőrség részéről Bodó László és Ehrlich Imre bünygyi tisztviselők vették kezükbe a nyomozást. A gyanu első napi munkájuk után már pozitív adattá erősödött. Megállapították, hogy tényleg kerítés történt és R. Irmát kísérőnője valamelyik nagyvárad i mulatóhelynek eladta. Innen pedig Debrecenbe szállították. A nagyvárad i rendőrség felkérte a debreceni rendőrséget, nyomozza ki, vajjon itt van-e még a leány?!

Válság a pénzpiacon

Nyilatkozat a pénzügyi helyzetről

A pénzpac mai helyzetéről egy vezető pénzügyes a következőképpen nyilatkozott a hozzá intézett kérdésekre:

— Nem igaz, hogy a nagybankok szigorú magatartása oka az utóbbi idők nagyszámú fizetésképtelenségeinek és csődjeinek.

— A bankok szigorú nem evé. mint védekezésmód. A pénztárakat a hitelkérők olyan nagy számban rohaniák meg, hogy csak ez az egy eszköz biztosít védelmet ellenük. Azonkívül nagyon érzik a külföldi pénz fokozódó hiányát is. A túlságos szigor alkalmazása rendkívül távol áll a valóságtól. Természetesen szerepe van a legkisebb vidéki kiskereskedő hiteléletében a legnagyobb fővárosi bankoknak is. hisz az egész pénzügyvilág egy szerves láncolat, egy összefüggő egész. De csak rendkívül közvetve és nagy kerülőn. A vidéki gazda vagy kereskedő a saját községének intézetétől, bankjától, szövetkezetétől veszi a kölcsöneit és ennek élete van csak összeköttetésben az övével. A falusi bank visszszámítolási vagy más függőségi viszonyban van a nyiregzházi pénzügyintézetek egyikével, a nyiregzházi pénzügyintézetek a budapestiekkel vagy az Osztrák-Magyar Bankkal. Már most, ha egy pesti intézet szigorú, azt közvetve, de csak nagyon távolról megérzi a legkisebb vidéki hitelt igénylő ember is. Szerintem közelebbi oka a vidéki bukásoknak a kereskedők fölhalmozódott, nagyobb értékekkel telezsufolt áruraktára. Az utóbbi időben rendkívül apadt a lakosságok vásárlási kedve és képessége, az árak így meg vannak és megfullasztják a kereskedőt.

— A viszonyok manapság úgy állanak, hogy a kamatláb leszállításáról ugyanolyan időszerűtlen beszélni, mint a mai augusztusi melegben a korcsolvázásról. Az Osztrák-Magyar Bank azonban az idén a legmesszebbmenő kulanciát és liberálizmust fogja tanúsítani és föntartja a mostani kamatlábat föltétlenül, amíg a körülmények esetleg föllépő volta nem kényszeríti az emelésre.

— Hála istennek, egvelőre szó sincs róla. Sőt a legújabbban, mintha nyugat felől enyhé, föllelegzést sejtő fuvalmak lengedeznének. De persze mindez csak mára szól és nehéz belőle biztos prognózist megállapítani még a közeli jövő piacának időjárására nézve is.

Arra a kérdésre, hogy mi igazság van abban, hogy a pénzügyintézetek, különösen a kisbankok, kijátszva az uzsoratorvényt, a megállapított és megengedett makszimális kamatlábakat tetemesen meghaladó alapon kötnek üzleteket, a pénzügyi vezető ember a következőket felelte:

— Ugyan kérem manapság melyik pénzügyes beszél még a kamatláb nagyságáról. Mindenki tudja, hogy a vidéki intézeteknek maguknak is rendkívül sokba kerül a pénz és így nem uzsora még ha oly kamatlábon kívül minden üzlet első ízben való megkötésekor provizio záloglevél, árfolyamkülönbözés és egyéb amilyen egy-két százaléknvi túlrészesedést vesznek maguknak. Hangsúlyozom, ezt nem lehet és nem szabad kamatlábtöbbletnek minősíteni, hiszen csak egyetlen ízben, az üzlet megkötésekor vonják le a feleknél. Prolongáció, törlesztés stb. esetében már nem.

A hajdisz.

Személyek: Férj, Feleség. Történet: otthon.

Férj: (Az előszoba ajtón csenget egyszer, kétszer, háromszor, hosszan, röviden, felváltva amint a türelme váltakozik. Végre megunja és dühösen visszafordul, hogy eltávozzon). Elment . . . Én is elmegyek. Ebédelni csak kell valamit.

Feleség: (mikor már a férj a lépcsőszegélyhez ért): ki az?

Férj: Én vagyok. Egy órája csöngetek, mi van veletek?

Feleség: Apuskám, várj még egy kicsit, rögtön nyitom.

Férj: Nyisd ki az ajtót, elég ideje várok már.

Feleség: Nem lehet, várj egy kicsit.

Férj: (dühösen) Mi az, vagy ki az a nem lehet? Már a saját otthonomba sem léphetek be, amikor akarok?!

Feleség: Ne haragudj apuskám, csak egy percet várj még.

Férj (mégében megadja magát a sorsának és vár egy percet, két percet, öt percet): Borzasztó! . . . Ez egy perc . . . Az éhség gyötör, a fáradságtól majd lerokadok és itt kell várakoznom. (Az ajtófélfához támaszkodik és bambán, üveges szemekkel nézi a lépcsőház falát).

Feleség (lassan kinyitja az ajtót): Ah . . . kedves uram. (Tetszelegve forog a férje előtt).

Férj (kellemetlen, bosszankodó hangon): Ah, kedves asszonyom . . . Nagyon kedves vagy. Mászor azonban légy szíves és az udvarlói várakoztasd anyi ideig az ajtó előtt; ne engem.

Feleség (berzenkedően): Kikérem magamnak, nekem nincsenek udvarlóim. Én csak magának élek és ezt maga sem látni, sem tudni nem akarja.

Férj: Hát miért kell nekem az ajtó előtt álldogálni óraszámra?

Feleség: Mert nekem úgy tetszett.

Férj: Szép.

Feleség: Igenis szép. Völegény korában többet is megtett. Akkor óraszámra szívesen álldogált az ablakom alatt. Most persze ches . . . Menjen maga prózai alak!

Férj: Az vagyok, prózai alak. Semmi több.

Feleség: Elég baj az nekem.

Férj: Főzött valamit ebédre?

Feleség: Igenis főztem, egy félóra mulva megeheti.

Férj: Maga igazán nagyon kedves. (Komolyan): Hát most már valóban kíváncsi vagyok, hogy maga miért várakoztatott engem odakint és miért kell még most külön várakoznom az ebédre.

Feleség: Talán csak nem feltékenység beszél magából?

Férj: Nem.

Feleség: Nos akkor megmondom. Tekintsen rám, rögtön tisztába lesz mindennel.

Férj: Nem látok rajtad semmit. Épen semmit.

Feleség: Prózai, prózai, prózai! . . . Magának semmi érteke a szép iránt. Nézze meg az új hajdiszem.

Férj (mormogva): Hajdisz? . . . No ez gyönyörű. Igazán élvezet. Gyönyörű.

Feleség (tetszelegően): Ugy-e? Most már belátja, hogy érdemes volt egy kicsit várakozni.

Férj (közel megy a feleségéhez és aztán szomorú arcot vágva nézi sokáig): De hisz édesem, maga beteg!

Feleség: Igen, egy kicsit mintha a fejem fájna.

Férj: Kicsit? És nem nagyon? . . .

Feleség: Nagyon fájt, de most már könnyebb.

Férj: Majd elhivatom a doktort. Maga beteg.

Feleség: A doktort? Olyan beteg talán mégsem vagyok.

Férj: Maga nagyon beteg. Magának hátul megvan dagadva az egész feje.

Feleség: (ijedten kap oda): Da . . . dagadva? (aztán hosszan szivből kacag.) Maga csacsi! . . . Az én fejem nincs megdagadva, ez az én új hajdiszem . . . A legújabb . . . Jaj de csacsi . . . Ezt én csináltam, magam . . .

Férj: No ez gyönyörű. Látja, mennyasszonykorában megfogadta, hogy mindig egyszerű szép hajkoszorút fog viselni!

Feleség: Azóta változott a divat. Maga is megváltozott.

Férj: De én nem dagadtam meg.

Feleség: Én sem. Nézzen ide, ez itt a hajam közt mind töltelék. Ez öt koronába került. Finom, puha lőszőr. (Lebontja a haját és egy csomó bronzvörös hajkócot szed ki belőle. Az asztalra így körülbelül husz darab nagyobb és ugyanannyi apró hajtű is kerül.)

Látja ez az egész. Ezt tanultam felrakni egész dél-
előtt, csak azért, hogy magának megtakarítsam a
fodrászno havidiját, négy koronát. És még maga ne-
hezelt azért, hogy egy-két percet várákozni kellett
míg kész lettem.

Férfi: Nézze édesem, adok magának minden hó-
napban kétszer négy koronát, csak máskor ne vára-
koztasson éhesen, fáradtan odakint és most kap egy
csókot is, ha egy-kettő ebédeltetek.

Feleség (örvendezve ugrándoz): Eszünk fiam,
esziünk rögtön. Ide a nyolc koronát.

Férfi: (megbékült szívvel vonja elő a tárcáját és
leolvassa a pénzt.)

Feleség: (gyorsan zsebre vágja s aztán boldog
örvendéssel fut a konyhába.)

Férfi (magában): Csupa hóbert, csupa szeszély
egy ilyen fiatal asszony. (Leül az asztalhoz és az
ebédhez készülve ingujban várákozásteljesen figyel
az ajtóra.)

Feleség (sirva betámoanyag): Édes fiam . . . ne
haragudj . . . A leves kifutott . . . A hus összeégett
és a tészta szétfőtt . . . Ne haragudj édes . . . (rá-
borul a férjére.)

Férfi: Látja, így jár minden asszony akinek a feje
megdagad . . . Most adja vissza a nyolc koronát és
azon én majd megebédek. Maga addig fésülködjön
meg újra, de a legújabb hajdizst rakja fel. Lószőrrel
töltelékkel. (Kiveszi a pénzt a felesége zsebéből és
lassan, éhségtől gyötörve magára hagyja az asszonyt.)

Ullsef.

Justhék megint paktálnak

Auffenberg és az ellenzék találkozása

Teliesen megbízható forrásból most
szenzációs hírt közöl a Magyar Hírlap. E
hír szerint a Justh-párt megint paktál a had-
ügyminiszterrel, hogy kormányra iuthasson.

Auffenberg Móric ugyanis ma egy igen
bizalmas emberének utján érintkezésbe lé-
pett a Justh-párttal.

A találkozón, amely hogy feltűnő ne
legyen egy vidéki városban történt, a had-
ügyminiszter megbizottja kijelentette, hogy
röviden eltávolítják Lukács Lászlót és Tisza
Istvánt, ha az ellenzék hozzájárul, hogy ő
megkapja az accélagyukat. Raita lesz a had-
ügyminiszter, hogy ez mielőbb bekövetkez-
zék. Ez esetben az ellenzék egy tagja helyet
foglalja a kormányban is s a hadügyminisz-
ter és Bécs dolga lenne, hogy az ellenzék
és kormánypárt közt kompromisszumot hoz-
zon létre.

Nyári esetek.

A vasuton. — A villa. — Itt idegen nyelven
lesz beszélve.

I.

Két debreczeni hölgy ül a budapest-
debreczeni gyorsvonat egyik vasuti kocsi-
jában. Az egyik kinyitotta az ablakot, mire
a másik felháborodva kiáltott fel:

— Tessék az ablakot azonnal becsukni.
Én nagyon érzékeny és beteg vagyok s ha
légzhuzam ér, még meg is halhatok!

Az erőves fellépésre azonban a másik
is erővesen válaszolt:

— Nem törődöm vele! Itt olyan hőség
van, hogyha nem nyitom ki az ablakot, en-
gem megüt a guta!

A vitába a többi utasok is beleszóltak.
Egy részük az ablak kinyitása mellett fog-
lalt állást, másrésztük ellene. Mikor a vita
már egy fél órája folyt, egy utazó mondott
salamoni ítéletet:

— Kérem a dolog egyszerű! Előbb ki
fogyik nyitni az ablakot, akkor ön nagy-
ságos asszonyom, ha szavát tartja, meg fog
halni. Mikor ez megtörtént, becsukjuk az ab-
lakot, akkor önt nagyóságos asszonyom meg-
üti a guta — és akkor legalább mi majd bé-
kességben maradunk!

II.

Egy debreczeni ur érkezik a fürdőre.
Honfitársunk délben természetesen részt vett
a table d'hôte-on. A jól nevelt urak és höl-
gyek nagy bosszúságára a debreczeni ur,
aki Knigget még hirtől sem ismerhette, min-
dent késsel evett. Hideg borzongás futott vé-
gig mindig szomszédain, valahányszor a kést
szájához emelte, de ő nem vett tudomást sem-
miről. Az ebédnek már vége volt, amikor
odaszólt az egyik szomszédjához:

— Nahát ilyen kiszolgálást! Képzelmie ké-
rem, nem adtak nekem villát!

A megszólított ironikusan felelt:

— Azt hiszem nem érezte hiányát. Ön-
nek nincs is szüksége ilyesmire!

— Már hogyné — felelt indignálódva —
hát kérem most mivel piszkáljam ki a fo-
gamat?

III.

Szintén egyik debreczeni honfitársunk
meglát a fővárosban egy elegáns vendéglőt,
ahol nagy táblák hirdetik: „On parle fran-
cais.” „English spoken.” „Si parla italiano.”

A debreczeni Smokk ur betévedt a ven-
déglőbe. Meglátja a feliratokat és felvillan a
szeme. Hanvag eleganciával szól a pinc-
érnek:

— Give me a menu card!

— Néma csend. A pincér hátra fordul
megnézni, hogy kinek karatvol a vendég.
Smokk ur azonban rendületlenül folytatja:

— Donnez-moi la carte de menu!

— Semmi hatás. A pincér nevet. Smokk
ur azonban folytatja:

— Prezi di darmi la karta di menu!

Ezt már nem bírta tovább az éthordó.

— Az nincs — szólt — hanem hozok egy
finom matrószütlöt!

HIREK

ŐSZI HANGULAT

Az ember igazán tele van sopánkodással. Éppen azért nagy filozófia rejlik ama egyszerű szellemességben, hogy télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van, mindig esik az eső, soha sincsen jó idő. Mert az ember egyik napon még a nyári este fülledt forróságáról zengedez, ma pedig már a közhangulat kialakulásának engedve, az őszi hangulatot kénytelen lefesteni. Nem csoda, a Piac-utcai korzón kora délután megjelent a felöltők légiója, de még a felöltőket is jól be kellett gombolni, olyan hidegre fordult az idő. Itt-ott mutatkozott néhány hősies fehér ruha, de ezek alaposan dideregtek és végül kénytelenek voltak elvonulni a csatatérről. Estére még barátságatlanabbá vált a hangulat és a szalmaözegek bevonultak alsózni a Hungáriába. — Mert ilyen hideg nyári estére a legöregebb szalmaözegek sem emlékeznek, így aztán némi humor is születte. Más asztaloknál viszont kártya helyett a közügyek kerültek szóba és bő alkalom nyílt barátságos módon megemlékezni Debrecen tekintetes tanácsáról egy és más miatt. Így különösen a még mindig mutatózó tisztaság hiány révén jutott néhány dildás a tanács számára. Egy elkeseredett belvárosi ügyvéd azt is emlegette, hogy népgyűlést kellene összehívni és azon tiltakozni ez ellen. E terv azonban az ellenzéki részről helyesléssel nem találkozott, mert népgyűléseket csak a kormány ellen szabad rendezni. Így tehát tovább borong a város és a város közügyei fölött az őszi hangulat, mig-nem majd újra fölmelegszik az idő és rásüt augusztus napja a tisztátalanságra kázhozatott Debrecen cifra szemétrakásaitól ékes és illatos utcáira.

*

— **A püspök utazása.** Baltazár Dezső dr. püspök ma délután a beregmezei Halábor községbe utazott az ui református templom fölszentelésére. E hó 25-én pedig részt vesz a kisvárdai kálvineum-ünnepélyen.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap ősi szokás szerint a vásárra tekintettel hittanhallgatók fognak szónoklatot mondani.

Az ágost. hitv. evang. templomban va-
sárnap d. e. 10 órakor Maternv. Laios főes-
peres végzi az istentiszteletet.

— **Presbiteri ülés.** A debreceni református egyház presbiteruma vasárnap délelőtt feltizenegy órakor ülést tart, amelynek tárgya az 1911. évi zárszámadás tárgyalása.

— **A városi és vármegyei levéltárosok Budapestén.** Az augusztus hó 14-ikére egybe-
hívott értekezletet a városi és vármegyei
levéltárosok szeptember hó 5-ikére halasz-
tották. Az elnapolás oka a belügyminiszter
és belügyi államtitkár távolléte. A levéltáro-
sok ugyanis elhatározták, hogy súlyos sé-
relmeiket személyesen élőszóval is előadják
Lukács László miniszteremök belügyminisz-
ternek és Némethy Károly belügyi államtitkár-
nak, mert az országban még egy közhiva-
tali testületen sem ejtett az igazságtalan és
méltatlan elbánás akkora sérelmet, mint a
mekkorá a most alkotott ugynevezett státus-
rendezés a levéltárosoknak okozott. Az ösz-
szejevetel és értekezlet rendezősége a bel-
ügyminiszteriumban érdeklődvén, azt az ér-
tesítést kapta, hogy a kormányelnök s állam-
titkár csak szeptember elején fogadhatják
Budapestén az ország városainak és várme-
gyéinek evéltárosait. A egőbb sérelem az,
hogy ugyanannyj képesítéssel az államnáai a
VIII. és VII. fizetési osztályba is eljutnak a
tisztviselők, míg a középiskolai végzettséggel
és a törvényben megkívánt szakvizsgával a
levéltárosok a IX. fizetési osztálynál maga-
sabb osztályba soha se juthatnak. Ennél na-
gyobb sérelem alig képzelhető.

— **Halálozás.** Kaptuk a következő sorok-
kat: A debreceni izr. szent egylet (Chevra
Kadisa) előliarósága mély fájdalommal je-
lenti, hogy az egylet érdemes tagja Neumann
Ignác ur életének 72-ik évében 1912 aug.
hó 9-én iobbletre szenderült. A megboldogult
hült tetemei 1912. augusztus hó 11-én dél-
előtt 9 órakor fognak a Simonffv-u. 56. sz.
gyászaházból az izr. temetőbe örök nyuga-
lomra kísértetni, mely kísérethez való csat-
lakozásra az egyleti tagok tisztelettel fel-
kérletnek. Debrecen 1912 augusztus hó 10-én.
Az izr. szent egylet előliarósága.

— **Félmillió közművelődésre.** Szegha-
lomról táviratozzák: Szeghalmon nemrég
halt meg dr. Papp József odavaló ügyvéd.
Az elhunyt nagy vagyont hagyott hátra.
Most bontották föl a végrendeletet. A vég-
rendelet szerint félmillió hagyaték jut a
négy magyar közművelődési egyesületnek.
A szeghalmi jótékonyintézeteknek pedig dr.
Papp József ötvenezer koronát hagyomá-
nyozott.

— **Ingvenes orvosi tanács.** Dr. Huttirav
József kórházi főorvos haza érkezete és meg-
kezdte a kórházba gyakorlatát és ingvenes
rendeletét.

— **Ui dalárda.** A debreceni nvomdászok
körében élénk mozgalom indult meg, hogy
régii — jó hírnévnek örvendett — dalárda-
jukat újra felállítsák. Evégből e. hó 13-án,
kedden este fél 8 órakor a nvomdász-szak-
egylet helyiségében (Péterfia, Galamb-ven-
dégli) alakuló-ülést tartanak, melyre az ér-
deklődőket ez uton is meghívják.

— **Elfüstölt milliók.** Most készítette el
a dohányjövődéki számvevőségi hivatal a
folyó év januárjában Magyarországon el-
adott dohánygyártmányok statisztikáját. A
dohány árának emelése — mint a statisztiká-
ból kitűnik — nem csökkentette a dohányzók
vásárlási kedvét, sőt a tavaly januári hóval
szemben a folyó év januárja az eladott do-
hánygyártmányok pénzértékét illetőleg 16.5
százalék emelkedést mutat. Az olcsóbb fajta-
jú pipadohányok és szivarkák vásárlásában
határozott esés észlelhető, ugyanigy a külön-
legességi gyártmányoknál is. Ezzel szemben
a finomabb pipadohányok és közönséges sziv-
varok vásárlásában emelkedés látható. — Az
alábbi statisztika érdekes adatokkal mutat rá
a dohányzók roppant folyagysztási szeneve-

délyére. Az általános forgalomban levő gyártmányok közül eladatott 2130 kilogramm burnót, 117.189 kilogramm pipadohány. Szivar 48.134.900 darab, szivarka 177.990.320 darab fogyott el. Lugvizkivonat (Thernaton) 213 darab, valódi havanna szivar 200 darab kelt el. A belföldi különlegességi gyártmányok közül burnot két kilogramm fogyott el. Pipadohányok bádogszelencékben, dobozokban és csomagokban 23.433 kilogramm. Szivar 1.171.442 darab kelt el, szivarka pedig 5.457.505 darab. Pénzértékben kifejezve, az általános forgalomban levő gyártmányok 11 millió 673.922 korona, a belföldi különlegességi gyártmányok 1.109.122 korona, a külföldi különlegességi gyártmányok pedig 282.842 korona értékben vásároltak. Összesen 13.065.887 korona ára dohánvt füstöltek el egy hónapban.

— **Öngyilkos ügyvédjelölt.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma reggel hat órakor egy szegényes külsejű fiatal ember tért be a József-köruton levő Deák-kávéházba. Egy csésze teát kért és mikor azt megitta, kiment s a félreeső helyen zsebkésével átvágta balkezén az ereket. Az önkéntes mentők beköltözték a fiatal ember sebeit és bevitték a Rókus-kórházba. Minthogy azonban sebesülése nem súlyos természetű, elbocsátották. A kihallgatáskor elmondotta, hogy dr. Lukács Romulus Lászlónak hívják, ügyvédjelölt és tettének elkövetésére nagy nyomora kész-tette. Hosszu idő óta állás nélkül van s még hónapos szobájának az árát sem tudja kifizetni.

— **Házasságok.** Az elmúlt héten a debreceni m. kir. állami anvakönyvvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Balogh János re.—Dihen Eszter ref., Nvalka Imre r. kath.—Vári Erzsébet ref., Zoltán Ferenc r. kath.—Nánási Valéria ref., Szilágyi József izr.—Lusztig Pepi izr., Venczel Géza r. kath.—Nagy Erzsébet r. kath., Nagy Ernő ref.—Pálffy Juliánna, Laier Ferdinánd—Kiss Juliánna, Fejér Sándor ref.—Balog Agnes ref., Szönyi János ref.—Kovács Róza ref., Pohl Ferenc r. kath.—Paczelt Emma r. kath., Dóczy Lajos ref.—Jankai Piroska.

— **Öngyilkos uriaszonzv.** Máramaroszigetről jelentik Mérey Ferenc máramaroszigeti rendőrtanácsos fiatal felesége, aki anvai örömeinek néz elébe, néhány nappal ezelőtt revolverrel melbelőtte magát. Az uriaszonzv öngyilkos kísérletét egy ideig titokban tartották, de amikor állapota súlyosbodni kezdett, kórházba szállították, ahol most a halállal vívódik. Hogy a szép, fiatal uriaszonzv miért akart öngyilkossá lenni, nem tudják.

— **Menvasszonvok-völezenvek.** A debreceni m. kir. állami anvakönyvvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Koncz Mihály—Maóvar Erzsébet, Nicht Jenő—Tóth Juliánna, Wieder Móricz—Blander Kasina, Veres Lajos—Csernyi Juliánna, Balogh Ferenc—Remenyik Klára, Szabó Imre—Nagy Eszter, Kóházi Béla—Kiss Mária, Envedi Imre—Bőr Juliánna, dr. Boczán Elemér—Venter Lila, Munkácsi Mihály—Veszeli Ilona, Mezei Gábor—Szabó Juliánna, Kiss József—Nagy Eszter.

— **Szülők figyelmébe.** Az anvakönyvi hivatal figyelmébe ajánlja az iskolába beírandó gyermekek szüleinek, hogy a beíratáshoz szükséges anvakönyvi kivonatokat igyekezzenek már most kiváltani, mert szeptember első napjaiban a nagytorlóadás miatt képtelen lesz a hivatal kiszolgáltatni a közönséget.

— **Az állomásfőnök balesete.** Máramaroszigetről táviratozzák: Keszler István huszti állomásfőnököt pénteken este súlyos baleset érte. Az állomásfőnök szőlőből kocsin ment hazafelé. A lovak utközben megbokrosodtak és a kocsit felborították. Keszler a kocsin alá került, amely kezét-lábát összetörte.

— **Furfangos csalók.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kaldenecker Pál 44 éves maíros tegnap a keleti pályaudvarról el akart utazni, tehenet venni, de lekésté a vonatot. Egy másik ember is lekésté a vonatot, ezzel megismerkedett és vele indult ki a pályaudvarról. Alig értek ki, Kaldenecker utbarátja talált egy pénztárcát — mint ő mondotta sok pénzzel — és elment Kaldeneckerrel osztozkodni a Tattersall mögé. Még ki sem vette a pénztárcát, iött futva egy ember és kiabálta:

— Ti találtátok meg a pénzemet, adjátok vissza!

Kaldenecker ut barátja tavadt, mire az ember először megmozgotta Kaldeneckert, még a pénztárcájába is belenézett, azután Kaldenecker barátját, majd azt mondotta:

— Gazember! Itt a pénztárcám! No, most előre a rendőrhöz!

És elmentek. Kaldenecker is elment. Ott-hon vette csak észre, hogy pénztárcájából eltűnt az 1400 korona.

— **Ellottak a baktert.** Tonnafalváról jelentik: A belényesi járás egyik községében az alig száz házzal bíró Tonnafalván tegnap betörők jártak. Két kocsival ötök éifeltáiban Tenke felől. Sok helyen próbáltak szerencsét, de csak két gazdát és a kocsmáros pincéjét sikerült kifosztaniok. Matye János és Andriksa Flóra községi esküdtek házából nagymennyiségű ruha és ásvnemű meg élelmiszereket vittek el. Klein Mór kocsmáros pincéjéből egy kis hordó pálinkát és kétszáz liter bort vittek el. A többi kieresztették a földre. Mikor a zsákmánnyal elhajtottak, a községi baktterrel találkoztak. A vitéz éjeli ör nem akarta a társaságot feltartóztatni, sőt maga is menekülni igyekezett, a betörők azonban vidám hangulatban voltak. Utána iramodtak, elfogták, összekötözték, feltették kocsikra és magukkal vitték. Munkára igyekező emberek találták meg reggel. Kiszabadították a kötelék közül és visszavitték a községbe. A csendőrség nvmoz.

— **Idill a lacikonvhában.** Ma este fizetés után Jakab István kőmivesszegéd Halász Ferenc társával betért a vásár alkalmával felállított egyik lacikonvhába. Mikor már néhány üveg sör bennük volt, összekülönböztek és ez alkalommal Jakab a társa arcába vágott egy sörösiüveget. Maid a József főherceg utcán futásnak eredt, úgy hogy Komlósv Pál dr. rendőrkapitány tartóztatta fel. A rendőrségen előállították, ahol megindult ellene az eljárás.

— **Razzia.** A debreceni rendőrség ma este újabb razziát tartott, melven ismét több lakás-, hely- és foglalkozásnélküli egvén került kézre. Legtöbbie csavargó. Nagy részüket őrizet alá vették.

— **Halálozások.** A mai napon a debreceni m. kir. állami anvakönyvi hivatalban a következők haláleseteit jelentették be: Rusznák Margit ref. 16 hónapos. Győri Margit ref. 12 éves, Kiss Jánosné g. kath. 50 éves, Orbán Margit ref. 15 hónapos, Kántor Ferenc ref. 11 hónapos, Paulik Andrásné ág. ev. 37 éves, Futéka Róza r. kath. 14 hónapos, Megveri Gyula ref. 47 éves, Nagy Sándor r. kath. 2 hónapos, Szilvási István ref. 59 éves, Bagoly Erzsébet 1 hónapos, Debreceni István ref. 11 éves, Blaskó Mária ág. ev. 38 éves, Nagy Imre ref. 5 hónapos.

— **Rendőri hírek.** Az elveszett leány, Nagy Erzsébet pokolteleki leányzó öt év előtt eltűnt hazulról. Állítólag most Debrecenben tartózkodik. Minthogy bejelentett lakása nincs, édesanyja a rendőrséghez fordult segélyért. — Ellopott ruha. Bogát

József Vigkedvü Mihály-utcai lakos panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki egy férfi kabátot, mellénvel és egy fiunadrágot tőle elloptott. — Panasz a bizománvos ellen. Kertész Dezső bizománvba adott egyik üzletfelének nagyobb mennyiségű árut, aki állítólag 50 koronával még nem számolt el neki.

— **Az igazgató kutyája.** Tóth Arno'd, az Első Debreceni Czukorkagyár igazgatójának a kutyája igen ingerlékeny természetű. Ma délután is beleharapott Tóth Margit 14 éves munkásleány lábikrájába. A kutyát a hatósági állatorvos megvizsgálta és egészségesnek találta.

— **Lipikfürdőnek** ezidei látogatottsága oly rendkívüli nagy, hogy túlhaladja az összes eddigi szezonoikat. Ez főképp azon szerencsés összetételű gyógyvíz hatásának tudható be, amely a rendkívül felszaporodott belgyógyászati eseteknek páratlan gyógyeredményeit indokolja: rheuma, ischias, emésztőszervek bántalmái és cukorbetegségek meglepő gyógyulási eredményei, a fűrdővendégek oly nagy számát vonzótták ide, úgy hogy tekintettel az eddigi auroisztusi bejelentésekre, felkérjük az igen tisztelt közönséget, hogy íövetelüket előzőleg sziveskedjenek közölni, hogy lakásról ideiekorán gondoskodhasson az igazgatóság.

— **A gyermek okszert** táplálásának egész irodalma van, ebben az orvosok ismerik csak ki magukat és ezért mindenkor azt ajánlják a gyermekes anváknak, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphatine Fallières-sel legyen táplálva, mert az esetben nem kell bélzavaroktól tartani és egvszersmind biztosítva van a csontrendszer fejlődése és ki lesz kerülve minden fogzási nehézség.

— **Pénztáros kisasszonvt** jó irással, lehetőleg azonnali belépésre keresünk Hege-düs és Sándor könyvkereskedése Kossuth-u.

Milyen lesz az őszi divat?

*

Miközben a divatfantázia legszebb alkotásai a nagy luxusfürdőkben pompáznak, az alatt a divatistennő látszólag kissé kipihen a nvári divatcsinálás fáradsalmát. Ez azonban csak látszat. A beavatott tudja, hogy éppen most közeledik az az idő, amikor a nagy divatcentrumok egymást meglátogatják, hogy megbeszélienek egvett-mást az elkövetkezendő őszi és téli szezon szempontjából és a divat egvségességére nézve mintegy nemzetközi szolidaritást vállaljanak. Lelkiismeretes divathölgyeknek, akik a nvárra nagy toilletkészséggel látták el magukat, gvakran szintén igen fájdalmasan kell tabasztalniok, hogy a divatistennő nem tart siestát. A később érkezők ugyanis mindig valami újat hoznak, olyasmit, amit a divatnvelven „szenzációs”-nak neveznek és ez elkseríti a meglévön való örömet. Egy-egy finom nuance-ot ugyan azonnal ellesnek és alkalmazznak a régi ruhán, — de ezen már nincs még az eredetiségnek az a zománca, ami a másikat jellemzi.

Minél könnyvedébb és kecsesebb valamely divat, annál gyorsabb változásnak van alávetve, már csak az anvag csekélyfoku tartóssága miatt is. Kivétel e tekintetben az új csipkedivat, amelynek nagy árait némileg kiegyenlíti a rendkívül tartósság, úgy, hogy mint régente, még az unokák is viselhetik. Ez azonban nem lényeges a divat szempontjából. A fődolog mindig az, hogy jól fessen és elegánsan hasson. Egves csodaszép csipkemodellek ezért talán egész a téli szezonig divatosak fognak maradni. Egvnek a leírása utmutatásul fog szolgálni arra, ho-

SALVATOR

kivaló bőr- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ésvdnyvízkereskedészekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipocsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

gyan kellien esetleg meglévő oncsipkéket elő-
 nvösen alkalmazni. Egy pár ivoir gazevolant-
 szerűen varrt csipkeali finom duchesseből
 vagy más fehér-sárga anyagból és egy hosz-
 szabb vagy rövidebb cascade-bluz egy-két
 régi háromszög alakú Chantille-kendőből,
 amelyeket nagy- és dédanváink viseltek
 a vállra vetve. A több helyen graciózan
 felfogott aljat selyemvirágok tartják és egy
 hosszú csücs esetleg pótolhatja az uszályt,
 ha a ruhát esti toillettenek akarják használni.

Gyönyörűen hat ebben a nembn a fe-
 hér-fekete színkeverék is, habár ennek az
 idén már nincsenek hívei. Ilven egy puha,
 fehér selyemből való másik modell, amely
 nek hosszú bluz a fekete csipkékből van fe-
 hér gaze-alappal.

Általában most új életre ébrednek a régi
 Chantillecsipkevolantok és nagy áron kel-
 nek el a boltokban, ahol talán évtizedekig
 feküdtek. A téli szezonra nézve egyelőre
 csak annyi a megállapodás, hogy a csipke-
 divatot lehetőleg megtartják télre is. Sokkal
 fontosabb ennél az a kérdés, hogy milyen
 lesz az őszi divat. Erre nézve az az irány-
 zat áll fenn, hogy kétféle szinből készítik az
 őszi kosztümöket és ha lehet, megint divatba
 hozzák az olyan jó festő és praktikus feke-
 teszővet és selyem-kabátokat, amelyeket
 szines aljakhoz lehet majd viselni. Esti öltö-
 zéknek a félélszezonban, ahogyan a divatcsi-
 nálók az őszi divatidényt hívják, gaze-ből
 való sima vagy virágokkal himzett toilletteket
 is fognak hordani prémszegéllvel s az aljat
 rokokó-módra felfogva, vagy bizánci-módra
 sima felülettel. Nagy szerepe lesz ezeknél
 a ruháknál a virágdisznek. Elő fog kerülni a
 régmódi horgolt virág is, amely különösen
 a mult század harmincas éveiben volt diva-
 tos. Már látni is fehér mousselin-ruhákat szé-
 les lilavörös-zöld horgolt rózsagirlanddal és
 az egész igen kellemes hatást gyakorol.

A kalapok közül a kócsagtollas fehér ne-
 mez, vagy fekete tafkalapok közepes nagy-
 ságu koronggal lesznek elsősorban divato-
 sak. A Párison átutazó angol és amerikai nők
 közül sokan már most viselik mintegy meg-
 előzve így a divatot. A könnyű esti köpe-
 nyek is inkább diszül mint védelmül szol-
 gálnak. Egy aranyhímzésű gaze-ből készült
 modell széles és nehéz aranyroitokkal olyan,
 mint valami főpapi ornátus. A cipők hason-
 latosan a könnyed mousselin vagy selyem-
 flórhárisnyákhöz szinben mindig a toillettehez
 alkalmazkodnak. Épp ezért csaknem mindig
 cipőszin látható. Végül megemlítendő, hogy
 az őszi kosztümök divatszine valószínűleg
 a dohány-barna lesz, amely mellett még egy
 új vörös-lila és lila-kék szinnek összes árny-
 latait is fogják viselni, amelyeknek igen
 komplikált exotikus neveik vannak.

A bécsi, londoni és párizsi kiállításokon arany-
 remmel és oklevéllel tüntették ki

**a Fáy-arczerémet
 Fáy-szappant
 és Fáy-poudert**

mint legjobb arczsépitő szert, melynek
 használatától minden szep ő és m jfolt 3 nap
 latt eltűnik! Ára 1—1 korona. Kapható a
 készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszertárában
 Kossu h utca 8. (a színház mellett).

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	888 52
Oszták hitel	653 25
4 százalékos koronajáradék	87 20
Államvessző	715 50
Jelzálogbank	462 —
Államkassza	764 50
Sajóvári	762 —
Közüti vasút	768 —

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 1/10%, Berlin 3 3/4% London 3 1/16%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svare E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentés:	
Búza októberre	11 60
„ á szeptemberre	11 85
„ á szeptemberre	9 31
Rizs októberre	9 68
Zab októberre	9 38
Tengeri 1912. év júli	9 16
„ augusztusra	9 16
Tengeri szept.	8 75
Tengeri májusra	—

Készárú változatlan.

Javulás a pénzpiacn. Nyugat-Európa
 pénzpiacainak viszonyai az utóbbi napokban
 lényegesen javultak. Különösen Páris és Lon-
 don pénzpiacain észlelhető a javulás. Berlin-
 ben ellenben az erősen emelkedő kereslet foly-
 tán a magándiszkont 4 százalékra emelke-
 dett. A küszöbön álló aratás következtében
 igen élénk a piac és számos kötés történik.
 Nálunk a pénzügyi helyzet normális. A jegybank
 kimutatása szerint státusa 78.5 millióra javult,
 amelyből a kölesönnyelvények 49.9 millióra esett.
 A kölesönnyelvények 37 milliónyit, a giró-kontora
 szülő betétek 34.8 milliónyit csökkenést szen-
 vedtek.

A Német Birodalmi Bank eredménye je-
 lentése alapján, körülbelül ugyanoly arányok-
 ban mozgott, mint a mi jegybankunké. 72.3
 millió volt nálunk a javulás és az adómentes
 jegytartalék 130-ról 202.3 millióra emelke-
 dett. A kölesönnyelvényekben 87.8 millió volt az
 esés. A jegyforgalom mindazonáltal 65.9 mil-
 lióval csökkent.

A járadékpiacn tartós a javulás.
 Az osztrák címletek árfelválása ma 10—
 15 fillér közt mozgott és a magyar korona-
 járadék 87.25-re emelkedett.

**Vidéki takarékpénztárak, mint gyogy-
 szertár tulajdonosok.** A vidéki pénzintézetek
 az utóbbi időben egyre-másra vásárolják a
 gyógyszerárakat. A „Belügyi Közlöny” utol-
 só számában a következő realioquo gyogy-
 szertárak adásvételéről számol be: Nagyvá-
 rad „Oroszlán” dr. Rácz Dezső és nejétől
 a Bácskai Takarékpénztár, Nyiregyháza,
 Magyar Korona a Debreceni Első Takarékpén-
 ztártól a Szabolcsi Hitelbank Rvt, Szab-
 badka, Magyar Korona, Nyri György törvé-
 nyes örökösei dr. Nyiri Odón és Nyiri Bélá-
 tól. Rácz Dezső és Vadász Gusztáv. Eszter-
 gom-Viziváros. Fekete Sas Kampis Józsefné
 szül. Takácsi Nagy Erzsébettől a Várpaloti
 Takarékpénztár mint Rvt. Igló. Arany-Orosz-
 lán a Mezőberényi Takarékpénztár Rvt.-tól az
 Érsekújvári Takarékpénztár Rvt. Trsztna.
 „Szent-Háromság” Neupauer Jánostól a Fel-
 vidéki Hitelbank Rvt., Turócszentmárton.

**Új vasutvonal Debreczen és Miskolcz
 között.** Mint már érintettük Debreczent
 Miskolczal nemsokára új vasutvonal köti
 össze, mely a Hajduságon át vezetne. Haj-
 duböszörmény és Hajdunánás közt e miatt
 most nagy versengés támadt, mert a Hajdu-
 böszörményiek azt akarják, hogy az új va-
 sut hajdumegyvei része Hajduböszörményből

ágazzék ki és a tanyáktól népes Rét nevű
 határrészen vezetessék Tiszapolgárig és in-
 nen tovább Miskolczra. A nánásiak pedig azt
 szeretnék, hogy a vasut Hajdunánástól ágaz-
 zék ki Tiszapolgárig. E célból Hajdunánás
 városa 500.000 koronát szavazott meg a va-
 sut céljaira. Hajduböszörmény e hó 15-ére
 szintén városi közgyűlést hívott össze, ame-
 lyeen előreláthatóan még nagyobb hozzájá-
 rulást szavaz meg a vasutnak. A helyzet most
 az, hogy a kereskedelmi miniszter elrendelte
 az új vasutak Hajdunánástól Tiszapolgárig
 való közigazgatási bejárását, mely e hó 27-én
 lesz. E tervezet szerint a vasut irányva ez
 volna: Hajdunánástól kizárólag Tiszapolgár,
 Tiszapalkonya, Szederkény, Sajószöge, Nagy-
 csécs, Poga, Ónod, Sajó Péteri és Miskolcz.

Fizetéseképtelenség. A bécsi hitelezői
 védegyvet a következő fizetéseképtelenséget
 jelenti: Smilovics testvérek Kisvárdá.

Ingatlanok forgalma.

Vigvári István és neje Ujvárossy Emma
 veszi Gáll József és társaitól Vigkedvü Mi-
 hály-utca 64. sz. házat 27.000 koronáért.

Papp Róza veszi Csapos János és neje
 Horváth Esztertől Pesti-utca 69. számú há-
 zat 22.000 koronáért.

Ekli József és neje Kéki Róza veszi Kar-
 dos Róza és társaitól Csapo-utca 16. számú
 házat 200.000 koronáért.

A t. Hölgyközönséghez!

Tisztelettel értesitem a n. é.
 o Hölgyközönséget, hogy o

fűzőtermemet

megnagyobbítva, a mai kor igé-
 nyeinek teljesen megfelelően be-
 rendezve Piac-utca 56. sz. alól

BATTHYANY-U. 2. SZ.
 alatti üzlethelyiségbe helyeztem át.

Amidőn e t a t Hölgyközönség
 sz ves tudomására hozom, nagy-
 becsü partfogását kérem s ma-
 o radok kitünő tisztelettel: o

ROSENFELD RÓZA

Haskötők állandóan raktáron.

Kész fűzők már 5 K-tól feljebb.

1266—1912. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V.
 2375/1 1912. számú végzése folytán közhírré
 tétetik, miszerint Hirschler és Török cég
 részére debreczeni lakosoktól 380 kor. 81
 fill. tőke, ennek 1911. év december hó 2 ik
 napjától számítandó 5% kamatai és az ed-
 dig összesen 73 kor. 18 fillér perköltség ere-
 jég 1912. évi június hó 12-én bíróság felül-
 foglalt és 620 koronára becsült butorokból
 álló ingóságok **1912. évi augusztus hó 21-én**
delelőtt 9 orakor kezdetét veendő és Hat-
 van-utca 8., Sarok-utca 10. és Jókai-utca 10.
 sz. a megtartandó nyilvános birói árverésen
 a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés
 mellett, szükség esetén becsáron alul is el-
 fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
 azon foglaltatók részére, kik már jogerős
 végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
 Debreczen, 1912. évi július hó 30-án.

Olah Géza, birói kiküldött.

Valamennyi főzelék különösen ízletes lesz, ha víz helyett húsvésben főzzük meg, melyet gyorsan és kényelmesen
 láthatunk elő a

MAGGI kockák-ból

Ügyeljünk a MAGGI névre és a keresztcsillag védjegyre.

(kész húsvés)

1 kocka 1/4 liter finom húsvés részére 5 f.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékos csatolni!

Levelezés.

Nősülni óhajtók! Szelid lelkű, jobbmódu, magamnál nem idősebb, keresztvény hajadon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkivántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagyok. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” felirétre. s e lapban mindenkor jelezni kérem.

Disztignált uriaszony ismeretségét óhajtva fiatal nős uriember, ki rajongó híve a modern szórakozásoknak. Levelet kér „Bátraké a szernese” felirétre főposta restanté.

Gizus. Még egy betűt sem irtál mióta elutaztál. Érzem, hogy nem gondolsz rám, vágyom utánad nagyon. Ölel Janesid.

Modern leány egy kitartó hű barátot keres. „Egy fokkal jobb a többinél” felirétre kér levelet a kiadóba.

Betöltendő.

Nyomdai tanuló két középiskolát végzett fiú felvétetik a kiadóhivatalban.

Utépítéshez felügyelőt keres a Gazdasági Takarékpénztár.

Gyári kapus kerestetik. Hatvan-u. 53.

Nős gyermektelen házaspár kerestetik irodaszolga és házmesteri szolgálatra. Hatvan-u. 53. sz.

Keresek egy jólelkű asszonyt, ki 7 hónapos kis fiának odaadó gondozója lenne jó fizetésért. Cim a kiadóban.

Ügyes varró és tanuló leányok felvétetnek Klein Lászlóné Bethlen-u. 5. sz.

Adás-vétel.

Deutsch-féle üzletek: Piac-utca 38., Hatvan-utca 8., Bethlen-utca 36., Péterfia-utca 42., Piac-utca 72. Előnyös kiszolgálás, legjobb árak, olcsó árak.

Booskay-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínén.

Valódi francia reform fűzők, csipős oritók, melltartók Schön Sándor keztü, kötszer- és orvosi műszertára Debreczen, Piac-u. 14.

Zsákok, vízmentes és rostáló ponyvák úgy kölcsön mint megvételre, kötélárak, Zsinegek, hevederek, lópokróczok olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvényszék mellett.)

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Olla és mindennemű gummi különlegességek Schön Sándor keztü kötszer- és orvosi műszertárában Piac-utca 14. Csapó-utca sarok.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szives pártfogást kér **Klein Izsó,** Csapó-u. 18.

Egy jókarban levő gyereklány megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusí Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükkör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek sajtát érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölnön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Pult 8-9 méter hosszú, megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Hajduszoboslón a 441. számú ház új épületekkel örök áron eladó. Értekezhetni ugvanott.

Eladó 1 darab használt jókarban levő vetőgép Hajduböszörmény, Boeska-utca 786. szám alatt.

Literenként vagy hordószámra kitűnő sajáttermésű borom van eladó. Kiss Ignác Miképeresen.

Egy zongora eladó Piac-utca 62. sz.

Eladó egy jókarban levő lámpa József kir. herceg-utca 21.

Eladó ház kedvező fizetési feltételekkel. Értekezhetni lehet Kar-utca 24. szám alatt.

Kitűnő házilag készített borecet kapható Piac-utca 77. hátul az udvarban I-ső emelet 6. szám.

Luszterek és egy garnitur berendezés olcsón eladó Piac-utca 62.

Eladó kisbirtok. Debreczen alatt a Halápon 59 kat. hold fekete alj föld tanvával együtt olcsó árban azonnal eladó. Kevés pénzzel megvehető. Értekezhetni Klár Andor R. T. Debreczen, Piac-u. 77. sz. Közvetítők díjaztatnak.

Kitűnő üzlet. 30 éves koresma, bolt, mézár-szék, pálinkafőzde bérbeadó: Weinberger Dávid Érolasi. Székelyhid mellett.

Eladó ház. Patay-utca 13. Négy lakás — tíz ablakos utcai fronttal — adómentes új ház, szilárd épület.

Különféle.

Intelligens izraelita gyermektelen házaspárnál teljes ellátást kaphat két leánya, vagy fiú az iskolai évad a. Barna u. 4.

Bankok, tőkepenzesek figyelmébe. Debreczenben 200.000 korona értékű beépített ingatlan lebonyolításához rövid időre 40—50.000 korona szükséges. Az összeg bekebelezéssel biztosítottatik és megfelelő kamaton kívül 4—5000 kor. jutalék lesz nyújtva. Részleteket közöl Vadász Andor Debreczenben, Péterfia-u. 2. Közvetítők díjaztatnak.

Perfekt könyvelő délutáni könyvelést keres. Cim a kiadóhivatalban.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Tisztességes özvegyasszony délelőtti takarítást elvállal Csillag-u. 10.

Könyvelő ki gyors- és gépirásban és könyvelésben jártas, déli idő alatt esetleg esti órákra könyvelést vállal. Cim a kiadóhivatalban.

Szeptember 1-től 2 urnak kitűnő finom házi kosztot adna izr. urinő. Értekezhetni Arany János-utca 16.

Egy 13 éves fiú iparos tanulóknak ajánlkozik csakis elsőrendű helyre. Cim a kiadóban.

100 koronát fizetek annak, aki nekem bármiféle szolgáló állást tud keríteni. Irianak Nagy Sándornak főpostára, poste restante.

Házmesternek ajánlkozik tisztességes házaspár. Cim a kiadóban.

Jóírásu 4 polgárit végzett fiatal ember ki a bank szakmát érti irodába ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Lakás.

Új szálloda. Merkur szállodámat Hatvan-utca 61. sz. a. melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és elegánczióval berendeztem és **modern kávéházamat** megnyitottam. **Hétszobos szép szobák kaphatók.** Szives pártfogásba ajánlom. **Üzletvezető vagy bérlet, egészben vagy részletben is** kerestetik. Emerich Arnold.

Egy négyszobás uri lakás fürdőszobával és egyéb mellékkel azonnal kiadó. — Darabos-utca 9.

Kiadó modern lakás a Hajnal-utca 27. sz. alatt, 2 szoba, előszoba és hozzátartozékaival együtt. Ujonnan épült.

Ujonnan épült 2 szobás lakás előszobával együtt november 1-től kiadó. Értekezhetni lehet Simonffy-u. 1/b. alatt Halavnéval.

Vár-utca 7. szám alatt 2 szoba kiadó. **Kiadó** egy csinosan butorozott lakás Piac-utca 58 alatt II. emeleten. balfelől feljárt 30. aító.

Modern nagy lakás, 7 szobás és mellékkelhelyiségek. Iűt használattal kiadó. Ugvanott **üzlethelyiségek** azonnal kiadók. Felvilágosítás kapható az Ipar és Kereskedelmi Bankban.

Csinos, két szobás tiszta lakás azonnal kiadó Hatvan-utca 11.

Értesitem a t. közönséget, hogy **irodámat**

Piac-utca 30. alól

Külsővásártér 19. sz. alá helyeztem.

Telefon 776.

SZILÁGYI JÁNOS

műépítész és építőmester.

Sirkövek

— csekély üzleti költség miatt —
a legolcsóbban kaphatók
Hunyadi-utca 14.

Leltározás folytán minden cikk mélyen leszállított árban lesz árusítva.

Csipke Áruház

Szász-utca 4.

Kérem a címre ügyelni.

A d
2135-19
tétetik,
eperjesi b
tőke, en
tól számi
szesen 9
1912. évi
840 koro
üzleti ber
üres hor
hó 16-án
és Balma
alatt, Ulln
és jár. kie
vános b
azonnali
tén becs
Meg
azon fogl
rehabítási
Deb

Nagy

60

Tulajd
Gábor
szágu
ország
épület
val. Va
rab jó
egy kö
gerire,
cséplő
rem, j
az iske
ugyan

1148 - 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2135—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Schvartz és Glasner eperjesi bej. cég részére 246 kor. 85 fillér tőke, ennek 1912. év április hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 92 kor. 90 fillér perköltség erejéig 1912. évi június hó 5 én bíróság lefoglalt és 840 korona 80 fillérre becsült házi butorok, üzleti berendezés, fűszerárak, szeszes italok, üres hordókból álló ingóságok **1912. évi aug. hó 16-án délután 2 órakor** kezdetét veendő és Balmazújvároson, Bocskay-utcán 49. sz. alatt, Ullmann Salamon 140 K tőke követelése és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi július hó 29.

Török Péter bírói kiküldött.

BUTOR!

Telephon 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám az udvarban.

Agyagszállítás.

A város körkemenczéi agyagszállításra az árlejtés **f. 1912. év augusztus hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor** fog a gazdasági ügyosztályban — városház — megtartatni, melyre az érdeklődők meghívattak.

Debreczen, 1912 auguszt. 10.

Medgyaszay Miklós,
tanácsnok.

Dombornyomásu

levélpapírok, névjegyek, címkék, levélzáró-pecsétek és díszes borítópapírok stb.

finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában

Debreczen, Piac-utca 49.

Minták nagy választékban rendelkezésre állanak.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge :-: kelmék, Napernyők :-:

Óriási választékban!

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbaugasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

PIAC-UTCA 55. SZAM

o a WIENER-HÁZBAN o

**üzlethelyiség
azonnal átadó**

Értekezhetni: **Hevesi Gyulával.**

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapó-u. 13.

A Bánkon a legkifünőbb buza-termő föld eladó! Tanyával! 35 katasztrális hold területű! Közel az iskolához! A halápi állomáshoz gyalog egy félóránnyira! Bánk III. számú tanya!

Tulajdonosa e kifünő termőföldnek Soós Gábor ur és neje, szekéren az ujléti országúton kell menni, e tanya kinyulik az országútra, menet balkézfélől. A tanya-épület magában foglal 2 szobát, konyhával. Van továbbá egy nagy istálló 20 darab jószágra, egy lebetonozott magtár, egy kőlábas uj góré 400 métermázsza tengerire, sertéshizlaló 60 darab sertésre, cséplőgépszin cseréptetővel fedve, nagy verem, jóvizű kut, gyümölcsfák stb. E tanya az iskolához gyalog egy félóránnyira van, ugyanannyira van a Halápi állomáshoz is.

KŐOLAJFINOMÍTÓ

|| gyártelep felépítését több évi törlesztéses lefizetésre is elvállalja tőkeerős részvénytársaság. Érdeklődők részéről megkeresések ||

„KŐOLAJGYÁR“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájához Budapest, Andrásy-ut 2. intézendők.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gözüzemű berendezés. Mindentféle vasbeton és betonmunkához kiválóan alkalmas **Szamos-folyam kavics.** Vasuti állomás Szatmár-Udvari. Rendelvények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelések: **Bikfalvy Albert**

tulajdonoshoz címzendők: Berend, pos a, táviró és vasutálomás Szatmárudvari. Telefon-zám 3., vagy **Mayer József** intézőhöz Szatmárnémeti, Zrinyi-utca 48. szám.

Kizárólagos képviselő: Hajdu és Szabolcs megyék területére Pollák Zsigmondnál, Debreczen, Deák Ferenc u. 9.

Sérvkötők, haskötők,

gummiharisnyák, betegápolási cikkek

valamint

keztyük és gummikülönlegességek

legnagyobb választékban

SCHÖN SÁNDOR

keztyű-, kötszer- és orvosi műszertárban Debreczen, Piac u. 14., Csapó u. sarok, a Bika-szállodával szemben.

A mesterdalnok . . . .

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucsuksarok.

DARKAUFÜRDŐ

(Osztrák-Szilézia)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő.

Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódsóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, syphillis, exsudatumok, érelmeszesedés, csont- és izületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Disztes szállások. Gyermekpenziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon. Posta, táviró és vasúti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. V. Klimek. Értesítésekkel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépitőszere a Földes-féle Margit-Créme.

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió urhölggy használja, mert a legújabb tudományos buválatok alapján készült arc-crème és mert hirtelen vegyészek állítják a szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépitő és áramító.

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő gyors és biztos. A bőr teljesen átlakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor. Margit-szappan 70 fillér. Margit-puder 1 K 20 fillér

Készíti és postán küldi:

FÖLDES RELEMEN gyógyszerész Aradon.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferencz, Jósá és Júva, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László. — Hajdusoboszlón: Barbócz Zsigmond. Hajduböszörményben: Eresey Gábor gyógyszer-tárakban

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületta, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit és szigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása.

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkiné saját érdeke, — hogy szükségletét nálam szerezze be.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó olyan házak Debreczenben és a közeli szomszéd városokban, melyeken fűszerüzletek és italmérések is vannak!

Debreczenben, Kígyó-utca 3. számú HÁZ! A Faragó-utcai villanyos megállóval éppen szemben! (Csapó-utcai vonal.)

Tulajdonosa özv. Demeter Istvánné urnő. Van e házon egy régi, jömeneteli fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Azonnal átvehető! Elhalálozás miatt minden elfogadható árért!

Debreczenben, a vaggongyár mellett, szép nagy sarok ház! Nagyon kedvező fizetési feltételek!

A Vaggongyár mellett, a Bihari-telepen, az Ocskai- és Onossai-utcák sarkán van ez a szép nagy modern épület. Tulajdonosa Tar Ambrus pályafelügyelő ur és neje. Van rajta két üzlethelyiség és 3 rendbeli lakás.

Nagyon olcsóért meg lehet venni!

Sámszonban, éppen a vasúti állomás mellett! Kitűnő üzlet! Szép nagy sarokház!

Ezen szép nagy sarokház Sámszonban, az állomással éppen szemben, Hadház-utca 31. szám alatt van. Tulajdonosa Sallai János ur és neje. — Kitűnő fűszerüzlet, korcsmával, pálinkafőzővel, teljes üzleti és korcsmai brendezésekkel együtt.

Az ára az egész mindenségnek 14 ezer korona!

Hatalmas nagy telek, a fűszerüzleten és korcsmán kívül van egy nagy szoba, konyha, kamara, pince, pálinkafőző, istálló, pince, jégverem, sertés- és baromfi-udvar ólakkal ellátva.

Ezen ház uri megélhetést biztosít! Remek levegő! Kitűnő közlekedés!

Sarokház Hadházon! 338. szám. Régi jömeneteli fűszerüzlettel és italméréssel! Ára 7 ezer korona!

Tulajdonosa e háznak Eckstein Mór terménykereskedő ur, lakik Hadházon, Kossuth-utcában. Ezen ház, mely bádogtetővel van fedve, az üzlethelyiségen kívül magában foglal két szép nagy szobát, nagy kamara, konyha, óriási nagy veranda, nagy udvar, fűskamara és gyümölcsfák.

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/1, y Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszer-tárban és drogueriában. Csak a **Bartilla fogvil-** kérendő. Hamisítások bejelentése jel jutalmaztatik. O helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.

Telefon sz. 49.

Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ

DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszémbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsme gyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petroszény, Pálfaiva és Farkasvölgyi bányák darabos, kocská, durva, abna és aprószén termékeit cseplési, szobátüzelési és ipari célokra

Zománc, öntött, préselt és festett

felirati táblák

bármilyen nagyságban, ajtó- és kulcszámok, fiók címkék, zománcbetűk és számok, jelzőtáblák, öntött ajtószámok, öntött kulcszámok, ajtó táblák 4-5 koronáért, házsámtáblák olcsón megrendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták megtekinthetők.
Költségvetés díjmentesen.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomá-ára hozom, hogy **Simonffy-utca 1. számú városi bérházban**

üzletet nyitottam.

Raktáron tartok: posztó, gyapjúszövet, béléssáru, valamint a szab sághoz tartozó összes felékeket, minden e szakmába vágó kellékek nálam olcsó árért beszerezhetők. Araim olcsósága egy próbavásárlásnál mindenkit meggyőz.

Számos párfogásért esedezem Maradok kiváló tisztelettel: **FELDEHEIM SÁMUEL.**

Ugyanott uri divat szabóság.

A legjobb sütemény MARX JÁNOSNAL

Csapó-utca 18. szám.

Délután friss uszonya sütemény házhoz szállítva.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-ság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitűnőbb háziszere a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

ETABLISSEMENT

PARIS

MONTMARTRE

BUDAPESTEN!

VI., Andrásy-ut 54. szám.

EGESZ EJJEL NYITVA!

Az 1888. évben
Londoni kávé
 néven bevezetett és előnyösen ismert
pótkávé-keverék
 a legizletesebb tejeskávét adja. Sok ezer
 elismerőlevel.
 Egy 4 kilós bádogdoboz netto K 9.60
 postán bermentve, az összes helyekre.
MAITI R., CAPODISTRIA.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó nagyon olcsó házak
 Debreczenben és a szomszéd
 városokban! Végtelen olcsó-
 ért és kedvező fizetési feltételek
 mellett!

Kút-utca 55. számú ház! Hatalmas
 utcai fronttal! Anyuik az Eötvös-
 utcára is. Eötvös utcán a házszáma 90
 Tulajdonosa Oláh Józsefné asszony, az ára
 mindössze 22 ezer korona. Építkezésre fe-
 llette alkalmas!

Vasutasok! Sarokház a Homokkert
 közelében! Az álmás közvetlen kö-
 zeleiben! Oláh Karoly-utca 51. számú
 ház! Végtelen kedvező fizetési felté-
 telek! 3500 korona készpénzzel meg-
 lehet venni! A többit a tulajdonos
 rajta hagyja! Villanyvilágítás!

Tulajdonosa e háznak Torós Barázs vas-
 uti katalauz ur. Négy szobás utcai lakosztály,
 előszoba, konyha és üvegezett verandával.
 Külön épületben egy szoba, konyha, külön
 nyári konyha, sütőkemence, faskamarák,
 ba. omfi udvar, sertésöl, kút és konyhakert

Három hazteynek is alkalmas oriasi
 nagy telek ház! A Hatvan utca végén.
 Kishegyesi-ut 34. számú ház!

Van rajta 3 cserépes épület, a lakásokon
 kívül külön nyári konyha, sütőkemence,
 pince, istálló, kocsiszin, faskamarák, sertés-
 nizzáló, baromfi udvar, óiakkal, nagy lu-
 cernás és nagy gyümölcsös. 900 kvadrát
 öl telek. Tulajdonosa Huse János ur és neje.
 Az ára 25 ezer koronára van fel-
 adva! De a telek maga is többet
 ér 25 ezer koronánál!

Szoboszlón, az allomás közvelelen
 közelében, egy csada szép nagy ház!
 Bármiféle üzleti celokra is nagyon
 alkalmas volna! Vasut-u. 91. sz. ház!

Tulajdonosa Varjassy Iván ur és neje. Hatalmas
 nagy telek, 4 szobás modern uri lakosztállyal,
 mellékhelyiségekkel, istállóval, gazdasági kerttel,
 két gyümölcsös, egy nagy tágas műhely he-
 lyiség, pince stb. Teljesen új, adómentes épüle-
 tek. Hajduszoboszlón fitu és leány polgári iskola
 is van.

Egy csoda szép nagy uri ház Had-
 házon! Az álmás szomszedságában!
 Minden elfogadható árt és nagyon
 kedvező fizetési feltételek mellett
 megapható!

Ezen gyönyörű, teljesen új uri ház, mely
 egy 3 szobás uri lakosztályt foglal magá-
 ban, mellékhelyiségekkel a Vasut-utcában
 van, az allomáshoz pár percnyire, a csend-
 őrlaktanya szomszedságában. Tulajdonosa
 Papp Imre ácsmester ur.

Csoda olcsóért meg lehet venni Had-
 házon

az Eckstein Róza Gottlieb Sámuelné fűszerkeres-
 kedő házát Hadházon, mely a Tapaszos Malom-
 utca 1091. szám alatt van, óriási nagy udvarral,
 mely a következő lakásokat foglalja magában:
 az utcai épületben van egy 3 szobás uri lakás,
 mellékhelyiségekkel. A másik épületben pedig
 egy szoba, konyha, külön épületben pálinkafőző!
 Józsi kút, szőlő, gyümölcsös- és virágoskert.
 Sarok melletti ház! Bármilyen üzletnek nagyon alkalmas! Két
 utcára nyulik!

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol
 mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádo-
 gos munkákat jutányosan készít bádogos
 mesterek részére is.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Házak és házhelyek

a Kaszástelepen, a vámospércsi ut
 közvetlen közelében előnyös fizetési
 o feltételek mellett o

eladó.

Felvilágosítást nyújt a

Jelzálog és Hitelbank m. sz.
 (Placz-utca 30. sz., földszint),

hol az ingatlanokra megfelelő
 kölcsön is kapható.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész,
cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok
 legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál
 Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű,
 egyszer használt

palló

különféle hosszban 1½ és 2" vastagságban, egészben eladó.
 Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető.
 Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Uj üzlet! Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy
Miklós-utca 1. sz. alatt új fiókküzetet nyitottunk.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbí-
 zásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

**HRABECZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruha-
 festő Részvénytársaság.**

Főüzlet és gyár:

Széchenyi-utca 42. sz.
Telefon 323.

Fiókküzetek:

-u. 30. — Telefon 668.
 Hatvan-u. 11. — Telefon 578.
 Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.

Felvevő telep:

Placz-u. 22. Glück Ede di-
 vátáruháza. — Telefon 602.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Ma-
 gyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

**Rotterdam-Newyork-
 Kanada** között.

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.

NIGRIN

a legjobb
cipőkrém
az egész
világon. Az
eddig világhírd
wiksznek vitriol
nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.
cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves
gyári 'ennállás.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó! Alkalmi házvétel
Debreczenben! Végtelen olcsóért
megkaphatók! Kedvező fizetési
feltételek mellett!

**Csapókertben János-utca 71. számú
óriási nagy telkű ház! Az ára 5800
koronára van feladva!**

Tulajdonosa Csendom Lajos ur, aki lakik
Homok-utca 52. szám alatt. Van rajta se-
réppel fedett téglá épület, egy szoba, konyha,
nyári konyha, faskamara, termő szőlő és
gyümölcsös.

**Óriási nagytelkű ház a Homokker-
ben! Az allomás al szemben! Gyár-
telepnek vagy bármilyen iparte-
reprek feletté alkalmas lenne a Homokker-
Bánffy-utca 10. számú ház. Igen nagy
utcai fronttal.**

Cserepes, téglá épület, magában foglal egy
3 szobás lakosztályt, előszoba és mellék-
helyiségekkel, két nagy világos pince la-
kás, faskamara, jóvizű szivattyus kut,
termő szőlő és gyümölcsös.

**Eladó egy nagy jövőjű ház! A Fat-
van utca végén! A kis állomással
szemben! A Steuberger-telep irak-
tár mellett! 100 méteres utcafronttal!
648 kvadrát öl telek! Széchenyi-
Sesztina-utca 8. számú ház!**

Tulajdonosa Biró Károly pályafelügyelő ur
és neje. Ezen házastelek két család által
is megvehető. Fronton van, előtte piac lesz,
mellette van a Tuster tanár ur háza.
Van 3 szép nagy szoba, üvegezett veranda,
konyha, spájz, nagy pince, istálló, szín,
faskamara, sertésöl, fürdőház, termő szőlő,
gyümölcsös, jóvizű kut stb.

Carl Kronsteiner

időjárásnak ellentálló

Magade-festék

törvényesen védve.

50 árnyalatban, kilogrammonként 24
fillértől feljebb.

Évtizedek óta a legjobban bevált és
minden utánzatot felülmuló. Egyedüli
célszerű mázoló anyag már befestett
homlokzatoknál.

Zománc-homlokzattfesték nem kopik,
mosható
egy vonással fődő, zománckemény
festék, melynél az alapozás fölösle-
ges és csupán hideg vízzel keverve,
használatra alkalmas. Antiseptikus
méregmentes, porhanyó. E-zményi
festés belső helyiségek, még festet-
len homlokzatok, faépületek, mint:
félszerek, pavillonok, kerítések stb.
részére. Kapható az összes árnyala-
tokban. Költség négyszög méterén-
ként 5 fillér.

Mintakönyv és ismertetés ingyen és bérmentve

Carl Kronsteiner,

Wien, III., Hauptstrasse 120

Raktárak minden nagyobb városban.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főszletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Ki jutányos árban akar vásárolni most a kedvező alkalom, mert
most módomban van, hogy igen jutányos árban árulhassak.

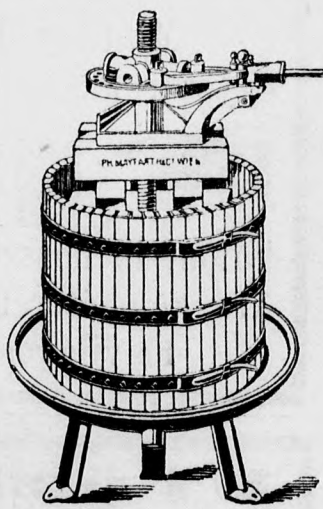
1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüster minden szín	30 „
1 „ tall csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész uj minták	34 „	1 drb. fekete gloth alsó	2.06 „
1 „ zefir bluzra és ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszek, csipkék, szallagok, **ruha szövetek**, vásznak, sifonok, **mara-
dékok, rövid árak**, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind igen
jutányos árban.

ifj. Molnár Lukács

Kossuth és Battyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen **nagyob-
bitva lesz** s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

A mi legmodernebbül berendezett különlegességi gyár-
telepünk

40 év óta áll az élén

a borsajtó-gyáraknak és szakkörökben kiérdemelte ma-
gának

a legjobb hírnevet.

Kérje a 354/a. számú különlegességi katalógust bor- és
gyümölcs-sajtókról, teljes mustoló-telepekről, hidraulikus
sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőzuzókról
és szőlőszemzőgépekről stb.

Több mint 700 érem és első díjak stb.

Ph. Mayfarth & Co.

1500 munkás.

Wien, II., Taborstrasse 71.

Képviselek kerestetnek.

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüsterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,
:- Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-

Costümök minden árban.